

**Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Kaliszu**

**OCENA STANU SANITARNEGO
I SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA
W KALISZU
MIEŚCIE NA PRAWACH POWIATU**

Stan na dzień 31 grudnia 2025 roku

Kalisz, styczeń 2026 r.

Spis treści

WSTĘP	4
I. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŹNYCH	6
1.1. Działania związane z zapobieganiem epidemiom chorób zakaźnych	6
1.2. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych	6
1.2.2. Wirusowe zapalenia wątroby.....	12
1.2.3. Zachorowania na choroby zakaźne wieku dziecięcego	13
1.2.4. Zachorowania na grypę.....	15
1.3. Programy wykorzenienia chorób zakaźnych w Polsce.....	15
1.4. Realizacja szczepień ochronnych	15
1.5. Podsumowanie.....	16
1.6. Wnioski.....	17
II. JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA	18
2.1. System zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia na terenie miasta Kalisza	18
2.2. Ocena jakości wody.....	18
2.3. Charakterystyka urządzeń wodociągowych	21
2.4. Podsumowanie.....	23
III. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	24
3.1. Domy pomocy społecznej oraz placówki zapewniające całodobową opiekę.....	24
3.2. Schroniska i inne obiekty przeznaczone dla osób bezdomnych	24
3.3. Hotele	25
3.4. Inne obiekty świadczące usługi noclegowe	25
3.5. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu i solaria	25
3.6. Obiekty komunikacji publicznej.....	26
3.7. Ustępy publiczne	26
3.8. Cmentarze i zakłady usług pogrzebowych	27
3.9. Baseny kąpielowe	27
3.10. Inne obiekty użyteczności publicznej.....	28
3.11. Interwencje	29
3.12. Podsumowanie.....	29
IV. STAN SANITARNY ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ I PODMIOTÓW LECZNICZYCH ..	30
4.1. Zakłady opieki zdrowotnej – ogółem	30
4.2. Zakłady leczenia zamkniętego.....	31
4.2.1. Wojewódzki Szpital Zespolony im. Ludwika Perzyny w Kaliszu – obiekt przy ul. Poznańskiej 79 ..	31
4.2.2. Wojewódzki Szpital Zespolony im. Ludwika Perzyny w Kaliszu – obiekt przy ul. Toruńskiej 7	37
4.2.3. KALMEDICA Sp. z o.o., ul. Częstochowska 71–75, 62-800 Kalisz-800 Kalisz.....	42
4.2.4. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „SALUS” Sp. z o.o., ul. Zagorzynek 34, 62-800 Kalisz.....	46
4.3. Lecznictwo otwarte – ambulatoryjne świadczenia zdrowotne	48
4.4. Działalność lecznicza wykonywana przez praktykę zawodową.....	51
4.4.1. Praktyki lekarskie	51
4.4.2. Praktyki pielęgniarstwa i położnicze.....	52
4.5. Podsumowanie.....	52
V. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY ORAZ NADZÓR NAD CHEMIKALIAM	53
5.1. Działalność kontrolna w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego	53
5.1.1. Struktura zatrudnienia	53
5.1.2. Narażenie na czynniki szkodliwe dla zdrowia	53
5.1.3. Kontrole w ramach nadzoru.....	54
5.1.4. Czynniki rakotwórcze, mutagenne i reprotoksyczne w środowisku pracy.....	55
5.1.5. Nadzór nad zakładami ochrony zdrowia stosującymi cytostatyki.....	55
5.1.6. Czynniki biologiczne w środowisku pracy	56

5.1.7. Stosowanie substancji i mieszanin chemicznych	56
5.1.8. Nadzór nad substancjami i mieszaninami niebezpiecznymi	57
5.1.9. Nadzór nad środkami zastępczymi	58
5.1.10. Nadzór nad produktami kosmetycznymi	59
5.2. Choroby zawodowe	59
5.3. Podsumowanie	60
VI. WARUNKI SANITARNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO- WYCHOWAWCZYCH	62
6.1. Nadzór nad placówkami oświatowo-wychowawczymi.....	62
6.2. Funkcjonalność i stan techniczny budynków	62
6.3. Zaopatrzenie w wodę i kanalizacja.....	63
6.4. Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego i rekreacji.....	63
6.5. Meble szkolne.....	64
6.6. Rozkłady zajęć szkolnych.....	65
6.7. Dożywianie w szkołach	65
6.8. Opieka medyczna	65
6.9. Nadzór nad substancjami chemicznymi i mieszaninami niebezpiecznymi	65
6.10. Ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych.....	65
6.2. Wypoczynek dzieci i młodzieży	66
6.3. Podsumowanie.....	66
VII. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA	67
7.1. Zakres nadzoru sanitarnego	67
7.2. Stan sanitarny obiektów w 2025 roku	67
7.3. Najczęściej stwierdzone uchybienia w poszczególnych grupach obiektów	68
7.4. Stan sanitarny środków transportu żywności	68
7.5. Jakość zdrowotna środków spożywczych	69
7.6. Ocena spraw załatwianych w systemie RASFF	69
7.7. Jakość zdrowotna przedmiotów użytku.....	70
7.8. Ocena sposobu żywienia	70
7.9. Podsumowanie.....	71
VIII. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA.....	72
IX. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	84
X. WNIOSKI	87

WSTĘP

GLÓWNY CEL DZIAŁALNOŚCI POWIATOWEJ STACJI SANITARNO – EPIDEMIOLOGICZNEJ w KALISZU

Glównym celem działalności Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Kaliszu w roku 2025 było promowanie zdrowego stylu życia, nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz bezpieczeństwem zdrowotnym wody, zapobieganie powstawaniu chorób i zaburzeń zdrowia, w tym chorób zakaźnych, nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy, a zwłaszcza zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych, i innych chorób związanych z warunkami pracy, poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego z zakresu zdrowia publicznego oraz prowadzenie działalności przeciwepidemicznej.

GLÓWNE KIERUNKI DZIAŁANIA POWIATOWEJ STACJI SANITARNO – EPIDEMIOLOGICZNEJ w KALISZU

1. Prowadzenie szeregu działań związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem chorób zakaźnych na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Prowadzenie nadzoru nad realizacją programu obowiązkowych szczepień ochronnych.
3. Sprawowanie nadzoru nad bezpieczeństwem żywności i żywienia zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa żywnościowego.
4. Monitoring suplementów diety, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz środków spożywczych wzbogaconych wprowadzanych po raz pierwszy do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
5. Wzmoczenie nadzoru nad produktami wprowadzonymi do obrotu mogącymi stanowić zagrożenie dla zdrowia ludzi.
6. Wykonywanie analiz mikrobiologicznych próbek żywności pobieranych w ramach urzędowej kontroli i monitoringu, w celu ciągłego nadzoru laboratoryjnego nad bezpieczeństwem żywności.
7. Sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego nad bezpieczeństwem zdrowotnym wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, a także wody w kąpieliskach oraz pływalniach.
8. Zapobieganie powstawaniu chorób zakaźnych poprzez sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego nad obiektami użyteczności publicznej.
9. Prowadzenie nadzoru nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy celem wzmocnienia ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy.
10. Przeciwdziałanie narkomanii poprzez monitorowanie i koordynowanie działań w zakresie realizacji polityki państwa w obszarze środków zastępczych.

11. Sprawowanie nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu produktów kosmetycznych, substancji chemicznych i ich mieszanin, detergentów, prekursorów narkotyków kat. 2 i 3, produktów biobójczych oraz ich stosowaniem w działalności zawodowej.
12. Sprawowanie nadzoru nad warunkami nauczania, wychowania, opieki oraz wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży.
13. Wzmożenie nadzoru sanitarnego nad stanem sanitarno – technicznym placów zabaw przy placówkach oświatowo – wychowawczych oraz innych.
14. Realizowanie niezbędnych czynności zapobiegawczych lub kontrolnych w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa sanitarnego i niezwłoczne przekazywanie informacji w tym zakresie do organów wyższego stopnia.
15. Sprawowanie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych w nowoprojektowanych lub modernizowanych obiektach, przy realizacji przedsięwzięć oraz ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
16. Inicjowanie zadań w obszarze edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia zgodnych z potrzebami społeczności lokalnych, w tym związanych ze specyficzną sytuacją epidemiologiczną miasta Kalisza.
17. Dostosowywanie struktur organizacyjnych, rozszerzenie zakresu akredytacji badań laboratoryjnych oraz rozwijanie efektywności poboru i transportu próbek do laboratoriów w celu usprawnienia funkcjonowania Państwowej Inspekcji Sanitarnej.
18. Podnoszenie kwalifikacji pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej poprzez udział w szkoleniach oraz samokształcenie.

W ocenie stanu sanitarnego ujęto sytuację epidemiologiczną w zakresie chorób zakaźnych oraz wyniki nadzoru sanitarnego prowadzonego przez poszczególne sekcje – stanowiska Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Kaliszu. Prezentowane w ww. dokumencie dane liczbowe pochodzą ze sprawozdań statystycznych za rok 2024 realizowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kaliszu w ramach programu badań statystycznych. Ocena stanu sanitarnego i sytuacja epidemiologiczna miasta Kalisza na prawach powiatu w roku 2024 jest dostępna również na stronie internetowej pod adresem:

www.gov.pl/web/psse-kalisz

I. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHORÓB ZAKAŹNYCH

1.1. Działania związane z zapobieganiem epidemiom chorób zakaźnych

W 2025 roku podejmowano działania, które wynikały z sytuacji epidemiologicznej nadzorowanych chorób zakaźnych i dotyczyły:

- nadzoru nad zgłaszalnością chorób zakaźnych, a w szczególności chorób inwazyjnych,
- nadzoru nad występowaniem przypadków ostrych porażen wiotkich (OPW) u dzieci w wieku poniżej 15 roku życia,
- nadzoru nad osobami z zatruciem pokarmowym wywołanym Salmonellą,
- wzmożeniu działań z zakresu nadzoru i zapobiegania zakażeniom WZW typu A,
- działań w zakresie nadzoru i zapobiegania zachorowaniom na odrę,
- nadzoru nad osobami z kontaktu z chorymi na gruźlicę płuc postać prątkującą,
- nadzoru biernego nad ewentualnym pojawieniem się zakażeń wirusem Zachodniego Nilu u ludzi,
- kierowania na szczepienia p/wzw typu B osób zakażonych wirusem HCV oraz osób z bliskiego kontaktu z osobami zakażonymi wirusem HBV,
- zapobiegania wściekliznie poprzez prowadzenie dochodzeń epidemiologicznych wśród osób pokąsanych, nadzoru nad osobami szczepionymi przeciwko wściekliznie, współpracy z innymi Powiatowymi Stacjami Sanitarno-Epidemiologicznymi, na terenie których dochodziło do zagrożeń (występowały pokąsania) oraz stałą współpracę z Inspekcją Weterynaryjną.

W roku sprawozdawczym podobnie jak w latach ubiegłych realizowano program nadzoru nad grypą „SENTINEL”. Na terenie miasta Kalisza w sezonie 2024/2025 podobnie jak w ubiegłym roku uczestniczył jeden lekarz podstawowej opieki zdrowotnej. Sprawozdania z realizacji programu w formie zbiorczych meldunków placówka przekazywała raz w tygodniu przez cały sezon epidemiczny grypy do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

1.2. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych

Sytuacja epidemiologiczna w 2025 roku dotycząca większości chorób zakaźnych kształtowała się pomyślnie. Zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na dur rzekomy oraz 1 przypadek zatrucia jadem kiełbasianym.

W 2025 roku zanotowano znaczny wzrost zachorowań na boreliozę, zarejestrowano 61 przypadków. Porównywalnie w roku 2024 odnotowano 26 przypadków zachorowań.

Od początku 2025 roku w Polsce zanotowano wyraźny wzrost zachorowań na ostre wirusowe zapalenie wątroby typu A tzw. żółtaczkę pokarmową. To choroba kojarzona z "brudnymi rękami", ale w praktyce związana także z warunkami socjalnymi, mobilnością, zachowaniami seksualnymi oraz ogólną higieną. Ten wzrost wydaje się być konsekwencją epidemii odnotowanej w innych europejskich krajach, takich jak Austria, Węgry, Czechy i Słowacja. W ramach wygaszenia ognisk prowadzone są masowe szczepienia, które wykazują ok. 98% skuteczności. Kluczowe jest przestrzeganie zasad higieny osobistej, zwłaszcza mycie rąk, ale również należy dbać o dostęp do dobrej jakości wody pitnej. W krajach o ciepłym klimacie pić wyłącznie wodę butelkowaną, jeść umyte taką wodą owoce, a potrawy spożywać po przegotowaniu. Ze względu na ryzyko transmisji drogą płciową, używać prezerwatyw.

W bieżącym roku sprawozdawczym na terenie miasta Kalisza zanotowano 1 przypadek zachorowania na ostre wirusowe zapalenie wątroby typu A u 12 letniego chłopca. W ramach profilaktyki zaszczepiono 13 osób, były to dzieci uczęszczające do tej samej klasy.

W bieżącym roku sprawozdawczym na terenie miasta Kalisza odnotowano 1 ognisko przenoszone drogą pokarmową. Ognisko miało miejsce w Szkole Podstawowej nr 15 im. Szarych Szeregów i dotyczyło 10 uczniów i 1 nauczyciela. Czynnikiem etiologicznym było zakażenie wywołane przez norowirusy.

W roku 2025 na terenie miasta Kalisza odnotowano 12 zgonów z powodu chorób zakaźnych:

- 2 zgony z powodu COVID-19,
- 2 zgony z powodu zapalenia jelita cienkiego i grubego wywołane *Clostridium difficile*,
- 1 zgon z powodu choroby wywołanej *Klebsiella pneumoniae*,
- 5 zgonów z powodu grypy,
- 2 zgony z powodu zapalenia płuc wywołanego wirusem RS.

Choroby inwazyjne

W roku 2025 na terenie powiatu grodzkiego nie odnotowano ognisk epidemicznych chorób inwazyjnych spowodowanych przez *Haemophilus influenzae*, *Streptococcus pneumoniae* i *Neisseria meningitidis*. Zarejestrowano 1 zachorowanie na chorobę inwazyjną wywołaną przez *Neisseria meningitidis* oraz 8 zachorowań wywołanych przez *Streptococcus pneumoniae*. Wszystkie osoby były hospitalizowane. Zgonów nie było.

Zachorowania na choroby inwazyjne w ostatnich ośmiu latach przedstawiały się następująco (patrz tab.1).

Tab. 1. Zachorowania na choroby inwazyjne w latach 2018 – 2025

Choroby inwazyjne wywołane przez:	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Haemophilus influenzae	0	0	0	0	1	0	2	0
Neisseria meningitidis	0	1	0	0	0	0	0	1
Streptococcus pneumoniae	2	1	0	1	3	5	0	8

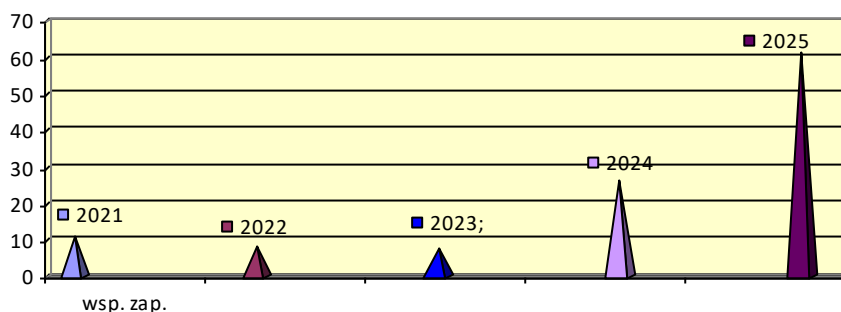
Borelioza

W roku 2025 znacznie wzrosła liczba zachorowań na boreliozę w stosunku do roku poprzedniego, zarejestrowano 61 przypadków (wsp. zap. 66,7). Porównywalnie w 2024 roku było 26 zachorowań (wsp. zap. 28,1). We wszystkich przypadkach rozpoznano boreliozę skórą w postaci rumienia wędrującego. W dochodzeniu epidemiologicznym ustalono, że narażenie na ukłucie przez kleszcza najczęściej występowało w ogródkach przydomowych oraz w terenach zalesionych. Nie było narażenia zawodowego. Strukturę zachorowań na boreliozę w latach 2021 - 2025 przedstawia tabela i wykres.

Tab. 2. Struktura zachorowań na boreliozę w latach 2021 – 2025

Jednostka chorobowa	Liczba zachorowań w latach									
	2021		2022		2023		2024		2025	
	Liczba zach.	Współ. zap.	Liczba zach.	Współ. zap.	Liczba zach.	Współ. zap.	Liczba zach.	Współ. zap.	Liczba zach.	Współ. zap.
Borelioza	11	11,2	8	8,5	7	7,5	26	28,1	61	66,7

*Współczynnik zapadalności na 100 tys. mieszkańców powiatu grodzkiego

Ryc. 1 – Borelioza - zachorowalność w latach 2021-2025.

Pokasanie przez zwierzęta - narażenie na wściekliznę

W roku sprawozdawczym 2025 zgłoszono 77 mieszkańców miasta Kalisza pokąsanych przez zwierzęta. Zdarzenia w 64 przypadkach miały miejsce na terenie powiatu kaliskiego, w 10 przypadkach na terenie innych powiatów, a w 3 przypadkach na terenie innych państw (Gambia, Egipt, Bali). Szczepieniom poddano 21 osób. Pozostałe osoby zostały zwolnione ze szczepień p/wściekliznie dzięki wykluczeniu wścieklizny u badanych zwierząt przez lekarzy weterynarii. Jest to efekt współpracy z Inspekcją Weterynaryjną oraz innymi powiatowymi stacjami sanitarno - epidemiologicznymi. Zachorowań na wściekliznę u ludzi nie stwierdzono.

Neuroinfekcje

W bieżącym roku sprawozdawczym w porównaniu do roku ubiegłego zmalała liczba neuroinfekcji, ogółem zarejestrowano 7 przypadków zachorowań (wsp. zap. 7,6). W roku 2024 zarejestrowano 12 przypadków (wsp. zap. 13,0). Wśród zachorowań stwierdzono:

- 4 przypadki zapalenia opon mózgowych wywołanych *Streptococcus pneumoniae*,
- 1 przypadek zapalenia opon mózgowych na tle nieokreślonym,
- 2 przypadki zapalenia mózgu na tle bakteryjnym nieokreślonym.

Wszystkie osoby były hospitalizowane.

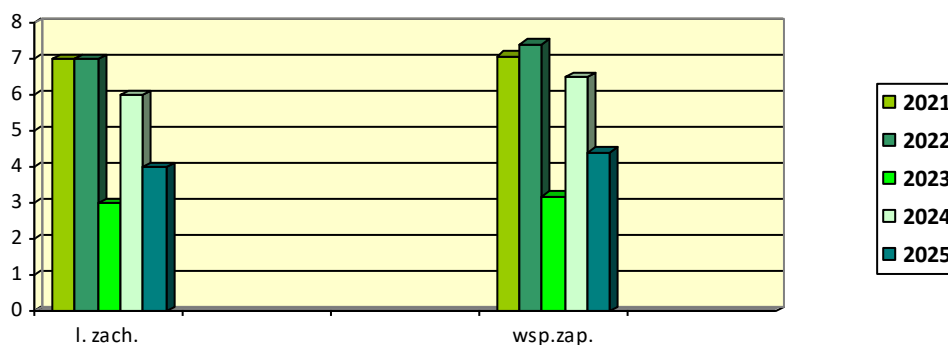
Gruźlica

W roku 2025 zmniejszyła się liczba zachorowań na gruźlicę płuc postać prątkującą - zarejestrowano 4 przypadki (wsp. zap. 4,4). W roku 2024 zarejestrowano 6 zachorowań (wsp. zap. 6,5). Zachorowania na gruźlicę płuc wystąpiły u 3 kobiet i 1 mężczyzny. Wszystkie osoby były hospitalizowane.

Tab.3. Liczba zachorowań i zapadalność na gruźlicę płuc postać zakaźną w latach 2021-2025

Jedn. chorob.	Liczba zachorowań w latach									
	2021		2022		2023		2024		2025	
	Liczba zach.	Wspót. zap.	Liczba zach.	Wspót. zap.	Liczba zach.	Wspót. zap.	Liczba zach.	Wspót. zap.	Liczba zach.	Wspót. zap.
Gruźlica płuc	7	7,1	7	7,4	3	3,2	6	6,5	4	4,4

*Współczynnik zapadalności na 100 tys. mieszkańców powiatu grodzkiego

Ryc. 2. Liczba zachorowań i zapadalność na gruźlicę płuc w powiecie grodzkim w latach 2021-2025.

Choroby weneryczne

W bieżącym roku sprawozdawczym w mieście Kaliszu znacznie wzrosła liczba zachorowań na choroby przenoszone drogą płciową. Ogółem zgłoszono 21 zachorowań (wsp. zap. 22,9). Porównywalnie w roku 2024 zarejestrowano 11 przypadków (wsp. zap. 11,9).

Wśród zachorowań stwierdzono:

- 15 przypadków kiły,
- 3 przypadki rzeżączki,
- 3 przypadki choroby przenoszonej drogą płciową wywołanej przez *Chlamydie*.

1.2.1. Zatrucia i zakażenia pokarmowe

W roku 2025 zwiększyła się liczba zgłoszonych zakażeń pokarmowych. Ogółem zarejestrowano 396 przypadków zachorowań przy wsp. zap. 432,7. Porównywalnie w 2024 roku zgłoszono 341 zachorowań (wsp. zap. 368,5).

W większości zgłaszano zatrucia pokarmowe o bliżej nieokreślonej etiologii (BNO) – 227 zachorowań, co stanowi 57,3% ogółu zachorowań. Zatruc pokarmowych o określonej etiologii wirusowej (*rota, adeno i norowirusy*) było 62, co stanowi 15,7%, zachorowań o etiologii wirusowej nieokreślonej zgłoszono 29 przypadków, co stanowi 7,3%.

W 78 przypadkach (19,7%) zachorowania miały tło bakteryjne tj.: 1 przypadek duru rzekomego, 1 przypadek czerwonki bakteryjnej, 3 zachorowania wywołane *Salmonellą*, 1 zachorowanie wywołane przez *Campylobacter* oraz 72 zachorowania wywołane przez *Clostridium difficile*. Nie ustalono źródeł zatruc i zakażeń pokarmowych. Zarejestrowano ogółem 2 zgony z powodu zakażenia *Clostridium difficile*.

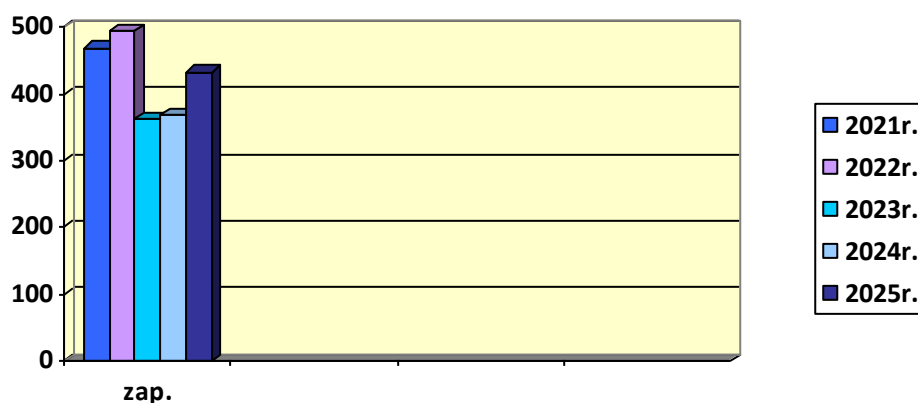
Zarejestrowano również 5 tymczasowych nosicieli *Salmonelli*.

Strukturę zachorowań dot. zatruc i zakażeń pokarmowych w latach 2021 – 2025 w mieście Kaliszu przedstawia umieszczona poniżej tabela i wykres:

Tab. 4. Zatrucia i zakażenia pokarmowe w latach 2021 – 2025

Jednostka chorobowa	Zachorowania w latach									
	2021		2022		2023		2024		2025	
Zatrucia pokarmowe	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.
	462	469,3	467	494,2	340	362,9	341	368,5	396	432,7

*Współczynnik zapadalności na 100 tys. mieszkańców.

Ryc. 3. Zatrucia pokarmowe – zapadalność w Kaliszu w latach 2021-2025.

Biegunki u dzieci do lat 2

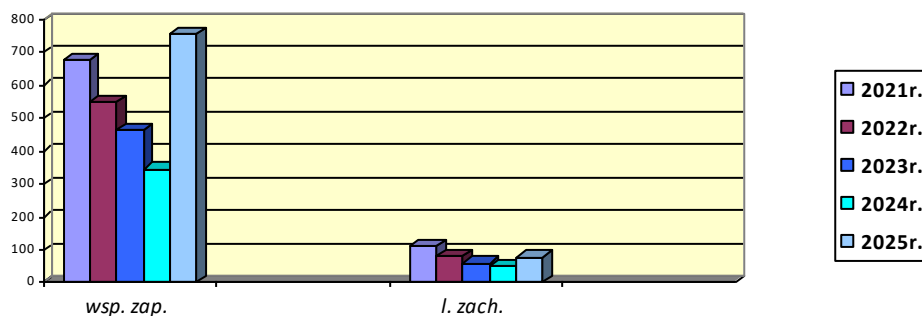
W roku 2025 na terenie miasta Kalisza zwiększyła się liczba zachorowań u dzieci do lat 2, zgłoszono 77 przypadków biegunek przy wsp. zap. 755,6 (liczony na 10 tys. dzieci do lat 2 w powiecie grodzkim). Porównywalnie w 2024 roku odnotowano 50 zachorowań (wsp. zap. 431,4). Większość zachorowań -54 tj. 70,1% ogółu wystąpiło na tle bliżej nieokreślonym (BNO). Zatruc pokarmowych o etiologii wirusowej było 19, co stanowi 24,7% ogółu zachorowań. Pozostałe 4 (5,2 % ogółu) to zatrucia bakteryjne tj. 1 przypadek duru rzekomego, 1 przypadek salmonellozy oraz 2 przypadki zakażenia *Clostridium difficile*. Z ogólnej liczby zachorowań hospitalizowanych było 27 dzieci, co stanowi 35,1% ogółu zachorowań. Zgonów nie stwierdzono.

Zachorowania i zapadalność na biegunki u dzieci do lat 2 w Kaliszu, w latach 2021 – 2025 przedstawia tabela i wykres:

Tab. 5. Liczba zachorowań i zapadalność na biegunki u dzieci do lat 2 w Kaliszu, w latach 2021-2025

Jednostka chorobowa	Liczba zachorowań w latach									
	2021		2022		2023		2024		2025	
	L. zach.	Współ. zap.	L. zach.	Współ. zap.	L. zach.	Współ. zap.	L. zach.	Współ. zap.	L. zach.	Współ. zap.
Biegunki u dzieci do lat 2	112	677,1	81	548,7	60	464,3	50	431,4	77	755,6

*Współczynnik zapadalności na 10 tys. dzieci do lat 2.

Ryc. 4 – Liczba zachorowań i zapadalność na biegunki u dzieci do lat 2 w Kaliszu, w latach 2021-2025.

1.2.2. Wirusowe zapalenia wątroby

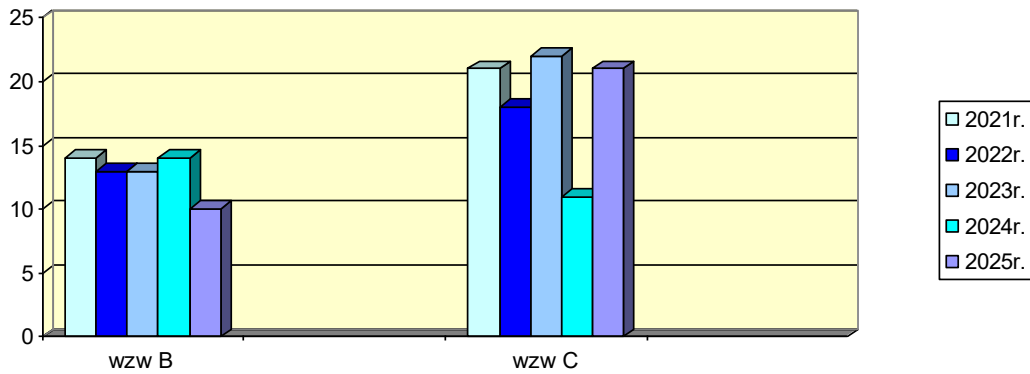
W roku sprawozdawczym 2025 zwiększyła się liczba zachorowań na wirusowe zapalenia wątroby typu B i C. Ogółem zarejestrowano 31 przypadków (wsp. zap. 33,9). Porównywalnie w 2024 roku odnotowano 27 zachorowań (wsp. zap. 29,2). W dochodzeniu epidemiologicznym nie ustalono źródeł zakażenia.

Strukturę zachorowań na wirusowe zapalenia wątroby według typów w latach 2021 – 2025 w mieście Kaliszu przedstawia tabela i wykres:

Tab.6. Struktura zachorowań na wirusowe zapalenia wątroby według typów w latach 2021 – 2025 w mieście Kaliszu

Jednostka chorobowa	Liczba zachorowań w latach									
	2021		2022		2023		2024		2025	
	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.
WZW B	14	14,2	13	13,8	13	13,9	14	15,1	10	10,9
WZW C	21	21,3	18	19,0	22	23,5	13	14,0	21	23,0
WZW inne-nieokreślone	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Razem	35	35,5	31	32,8	35	37,4	27	29,1	31	33,9

*Współczynnik zapadalności na 100 tys. mieszkańców powiatu grodzkiego

Ryc.5. Liczba zachorowań na wirusowe zapalenia wątroby typ B i C w latach 2021 – 2025

Wirusowe zapalenie wątroby typu B

W roku sprawozdawczym 2025 zmalała liczba zachorowań na wzw typu B i wynosiła 10 przypadków przy wsp. zap. 10,9. Porównywalnie w roku 2024 zgłoszono 14 przypadków (wsp. zap. 15,1). Wszystkie przypadki zgłoszono jako postać przewlekłą. Ustalono 1 narażenie zawodowe, był to emerytowany policjant. Nie ustalono źródeł zakażenia. Wszystkie osoby z kontaktu z chorymi skierowano do lekarzy rodzinnych celem zakwalifikowania do szczepień ochronnych p/wzw typu B.

Wirusowe zapalenie wątroby typu C

W roku 2025 liczba zachorowań na wzw typu C zwiększyła się w stosunku do roku ubiegłego i wynosiła 21 przypadków przy wsp. zap. 33,0. Porównywalnie w 2024 roku odnotowano 13 zachorowań (wsp. zap. 14,0). Wszystkie przypadki zgłoszono jako postać przewlekłą.

W bieżącym roku zarejestrowano również 30 nowych nosicieli wirusa HCV. Osoby chore i nosiciele skierowano do lekarzy rodzinnych celem zakwalifikowania do szczepień ochronnych p/wzw typu B. W dochodzeniu epidemiologicznym ustalono 1 osobę z narażenia zawodowego, był to były pracownik policji.

1.2.3. Zachorowania na choroby zakaźne wieku dziecięcego

Odra – w roku 2025 zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na odrę u trzyletniej dziewczynki zaszczepionej 1 dawką (*wykres słupkowy - ryc.6*).

Ospa wietrzna – w roku 2025 znacznie zmalała liczba zachorowań na ospę wietrzną. Ogółem zarejestrowano 224 przypadków przy wsp. zap. 244,8. Porównywalnie w 2024 roku zarejestrowano 750 przypadki przy wsp. zap. 810,5 (*wykres słupkowy - ryc.6*).

Świnka – w bieżącym roku sprawozdawczym podobnie jak w roku 2024 nie zarejestrowano zachorowania na nagminne zapalenie przyusznic (*wykres słupkowy - ryc.6*).

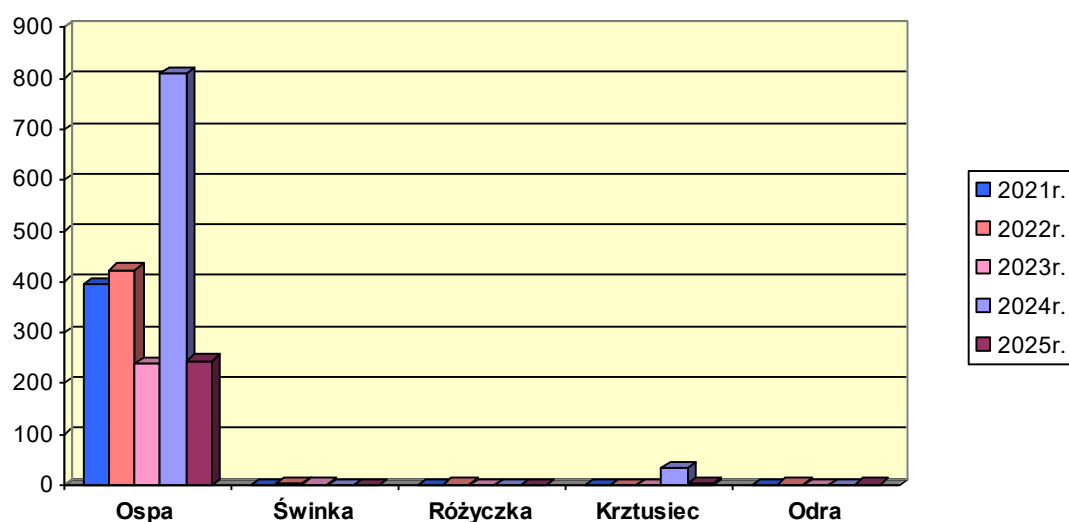
Różyczka – w roku 2025 tak samo jak w roku 2024 nie zarejestrowano zachorowania na różyczkę (*wykres słupkowy - ryc.6*).

Krztusiec – w roku 2025 znacznie zmalała liczba zachorowań na krztusiec. Ogółem zarejestrowano 3 zachorowania przy wsp. zap. 3,3. Porównywalnie w 2024 roku zarejestrowano 32 przypadki przy wsp. zach. 34,6 (*wykres słupkowy - ryc.6*).

Tab. 7. Zapadalność na ospę wietrzną, świnkę, różyczkę, krztusiec i odrę w powiecie grodzkim kaliskim, w latach 2021 - 2025.

Współczynnik zapadalności na 100 tys. mieszkańców powiatu grodzkiego.

	Liczba zachorowań w latach									
	2021		2022		2023		2024		2025	
	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.
Ospa wietrzna	394	400,1	400	423,3	224	239,1	750	810,5	224	244,8
Świnka	0	0	2	2,1	1	1,1	0	0	0	0
Różyczka	0	0	1	1,1	0	0	0	0	0	0
Krztusiec	0	0	0	0	0	0	32	34,2	3	3,3
Odra	0	0	1	1,1	0	0	0	0	1	1,1

Ryc.6. Zapadalność na ospę wietrzną, świnkę, różyczkę i krztusiec w latach 2021 – 2025.

1.2.4. Zachorowania na grypę

W bieżącym roku sprawozdawczym znacznie wzrosła liczba zachorowań, odnotowano 1188 przypadków przy wsp. zap. 1298,1. Porównywalnie w roku 2024 odnotowano 268 zachorowań na grypę przy wsp. zap. 289,6.

W 26 przypadkach zachorowanie na grypę było potwierdzone badaniami laboratoryjnymi polegającymi na wykryciu kwasu nukleinowego wirusa grypy, a w 1162 przypadkach grypę potwierdzono dodatnim wynikiem szybkiego testu antygenowego. Spośród wszystkich chorych hospitalizowano 61 osób z powodu ciężkiego przebiegu choroby. Odnotowano 5 zgonów z powodu grypy.

1.3. Programy wykorzenia chorób zakaźnych w Polsce

Realizacja **programu eradykacji poliomyelitis** na terenie powiatu grodzkiego polegała na nadzorze nad wykonawstwem szczepień oraz monitoringu ostrych porażen wiotkich. W roku 2025 podobnie jak w latach ubiegłych nie zgłoszono ostrych porażen wiotkich u dzieci do 15 roku życia. W bieżącym roku sprawozdawczym realizowano także **program eliminacji odry i różyczki** poprzez sprawowanie nadzoru nad uzyskaniem wysokiego odsetka dzieci zaszczepionych oraz konieczności potwierdzenia badaniem laboratoryjnym każdego przypadku zachorowania na odrę i różyczkę.

1.4. Realizacja szczepień ochronnych

Realizacja programu szczepień ochronnych w roku 2025 odbywała się w 19 podmiotach leczniczych ponadto w oddziale intensywnej terapii noworodków, szpitalnym oddziale ratunkowym, poradni chorób zakaźnych oraz stacji hemodializ Wojewódzkiego Szpitala Zespołowego im. L. Perzyny w Kaliszu oraz w 1 podmiocie leczniczym prowadzono szczepienia komercyjne. Wykonano 13 kontroli w zakresie szczepień ochronnych, postępowania ze sprzętem do sprzątnia, przestrzegania procedur higienicznych oraz procedur związanych z gospodarką preparatami szczepionkowymi.

Dodatkowo w roku sprawozdawczym w okresie od kwietnia do czerwca przeprowadzono 16 kontroli w zakresie oceny realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych na podstawie kart uodpornienia. W połowie listopada rozpoczęto drugi etap ww. kontroli - do końca roku sprawozdawczego skontrolowano 12 podmiotów leczniczych.

W roku sprawozdawczym 2025 ze szczepień zalecanych przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi skorzystało 149 kobiet ciężarnych (szczepienia wykonywane od 27. do 36. tygodnia

cięży, w uzasadnionych przypadkach zagrożenia przedwczesnym porodem – po ukończeniu 20. tygodnia ciąży).

W bieżącym roku sprawozdawczym zarejestrowano 12 przypadków niepożądanych odczynów poszczepiennych, w tym: 11 zakwalifikowano jako łagodne a 1 zakwalifikowano jako poważny odczyn poszczepienny- dziecko skierowano do szpitala. W zakresie transportu, przechowywania i przestrzegania terminów ważności szczepionek nieprawidłowości nie stwierdzono.

W roku 2025 prowadzono postępowanie edukacyjno-administracyjne wobec 52 osób uchylających się od szczepień ochronnych. Obowiązek wygasł w stosunku do 15 dzieci, 2 dzieci wraz z rodzicami wyjechało na stałe poza granicę państwa a 108 dzieci zostało zaszczepionych. Dodatkowo w przypadku 7 osób postępowanie zgodnie z kompetencją terytorialną przekazano do: PPIS w Ostrowie Wielkopolskim (3 osoby), PPIS w Pleszewie (4 osoby). Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kaliszu wystawił 75 upomnień skierowanych do rodziców uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych oraz 80 tytułów wykonawczych do Wojewody Wielkopolskiego w celu nałożenia grzywny. Jednocześnie tutejszy organ prowadził 16 postępowań dotyczących zarzutów rodziców uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych w sprawie prowadzenia egzekucji administracyjnej.

1.5. Podsumowanie

1. Sytuacja epidemiologiczna większości chorób zakaźnych na terenie powiatu grodzkiego podobnie jak w roku ubiegłym, kształtowała się pomyślnie.
2. Objęcie od 2003 roku obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi wszystkich dzieci doprowadziło do spadku zachorowań na różyczkę i wyeliminowania różyczki wrodzonej.
3. Rok 2025 charakteryzował się znacznym wzrostem zachorowań na gripę oraz zwiększoną liczbą hospitalizacji i zgonów z tego powodu. Jest to związane z pojawieniem się nowego wariantu wirusa (K, H3N2) o potencjalnie wyższej zakaźności.
4. W 2025 roku zanotowano znaczny wzrost zachorowań na boreliozę. Wynika to głównie z rosnącej populacji kleszczy, sprzyjających im warunków pogodowych (łagodne zimy, ciepłe lata), rozszerzania się zasięgu ich występowania i coraz większej świadomości społecznej, co prowadzi do częstszych wizyt u lekarzy i lepszej diagnostyki.

1.6. Wnioski

1. Szczepionki są bez wątpienia jednym z największych osiągnięć współczesnej medycyny, a szczepienia są najbardziej efektywnymi działaniami profilaktycznymi, które chronią nas przed wieloma groźnymi chorobami zakaźnymi. Ich skuteczność mierzona jest spadkiem, a nawet brakiem zachorowań na odrę, tężec, polio i różyczkę.
2. Propagowanie szczepień ochronnych zalecanych przeciwko chorobom zakaźnym szczególnie niebezpiecznych dla dzieci, odniosło efekt w postaci zmniejszenia zagrożeń zachorowań wywołanych przez takie patogeny jak np. meningokoki wśród dzieci.
3. Obecnie, z uwagi na wysoki stopień zaszczepienia populacji, sporadycznie dochodzi do wystąpienia ostrego WZW B, częściej rozpoznaje się przypadki zapalenia przewlekłego, nabytego w przeszłości.
4. Z powodu braku możliwości czynnego uodpornienia przeciw WZW C profilaktyka polega na przestrzeganiu zasad aseptyki w podmiotach leczniczych oraz we wszystkich zakładach, w których wykonuje się zabiegi naruszające ciągłość tkanek (tataże, przekłuwanie uszu, manicure, piercing itp.).
5. Od początku 2025 roku w Polsce notuje się wyraźny wzrost zachorowań na ostre wirusowe zapalenie wątroby typu A w porównaniu do lat poprzednich. Najskuteczniejszą metodą profilaktyki są szczepienia ochronne przeciwko wzw typu A oraz przestrzeganie zasad higieny osobistej, zwłaszcza mycie rąk.
6. Grypa jest chorobą pochodzenia wirusowego o ostrym przebiegu, charakteryzującą się dużą zakaźnością i dużym ryzykiem powikłań. Podstawową metodą profilaktyki jest szczepienie ochronne przeciw grypie. Poza szczepieniami w ramach profilaktyki zaleca się częste i dokładne mycie rąk, zasłanianie nosa i ust podczas kaszlu i kichania, unikanie zbiorowisk w sezonie epidemicznym grypy oraz częste wietrzenie pomieszczeń. Wzrost zachorowań dotyczy wszystkich grup wiekowych, ale szczególnie narażone są osoby starsze. Najskuteczniejszą metodą profilaktyki są szczepienia ochronne.
7. Borelioza to choroba bakteryjna, charakteryzująca się rumieniem wędrującym, który pojawia się najczęściej w miejscu ugryzienia choć może pojawić się również na dowolnej części ciała. Nieleczona może prowadzić do poważnych powikłań, takich jak przewlekłe zmęczenie, bóle stawów czy zaburzenia neurologiczne. Z roku na roku liczba zakażeń boreliozą, którą przenoszą kleszcze znacząco rośnie. Kleszcze atakują już nie tylko latem, ale także zimą i w centrach miast, zwiększając ryzyko dla mieszkańców. Aby się chronić należy:

- zakrywać skórę podczas pobytu na łonie natury, nosić jasne ubrania,
- używać repelentów,
- po powrocie oglądać dokładnie całe ciało łącznie z włosami,
- w przypadku ugryzienia przez kleszcza, jak najszybciej go usunąć i obserwować miejsce ukąszenia.

Powyższe dane obliczono na dzień 30.06.2025 r.

Liczba ludności w powiecie grodzkim – 91515

Liczba dzieci w powiecie grodzkim w wieku 0 i 1 rok – 1019

II. JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

2.1. System zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia na terenie miasta Kalisza

System zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi na terenie miasta Kalisza opiera się na wodociągu publicznym, będącym własnością Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. w Kaliszu.

Ponadto na terenie miasta funkcjonuje 5 wodociągów wykorzystujących wodę z indywidualnych ujęć w ramach działalności gospodarczej lub w obiektach użyteczności publicznej (PAULA Ingredients Sp. z o.o., MLEKOVITA – Zakład w Kaliszu, Nestlé Polska S.A. Oddział w Kaliszu, Akademia Wymiaru Sprawiedliwości – Kampus Mundurowy w Kaliszu oraz Przetwórni Owoców i Warzyw FRUCTON K. i P. Grzegorzyc Sp. j).

Wszystkie wodociągi eksploatują ujęcia wód podziemnych. Jakość ujmowanej wody nie wymaga zaawansowanych procesów uzdatniania; stosowane technologie obejmują aerację i filtrację, głównie w celu usuwania żelaza i manganu. Dla zapewnienia bezpieczeństwa mikrobiologicznego stosuje się dezynfekcję fizyczną (promieniowanie UV) oraz okresowo dezynfekcję chemiczną z użyciem podchlorynu sodu, zwłaszcza podczas prac modernizacyjnych i konserwacyjnych.

2.2. Ocena jakości wody

W 2025 roku ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi była prowadzona zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017 r. poz. 2294) oraz planem działania na

2025 rok zatwierdzonym przez Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Częstotliwość poboru próbek określono na podstawie wielkości średniorocznej produkcji wody w 2024 roku. Próbki pobierano w stałych punktach, uzgodnionych z właścicielami i zarządcami wodociągów.

Nadzór sanitarny prowadzono w ramach kontroli urzędowej, obejmującej monitoring parametrów grupy A oraz grupy B. Monitoring grupy A dotyczył podstawowych parametrów fizycznych, chemicznych, organoleptycznych i mikrobiologicznych oraz służył ocenie jakości wody i skuteczności jej uzdatniania. Monitoring grupy B stanowił jego uzupełnienie i obejmował rozszerzony zakres parametrów, w tym metale ciężkie, pestycydy oraz uboczne produkty dezynfekcji wody. Dodatkowo, w ramach nadzoru sanitarnego wykonywano badania wody obejmujące wybrane parametry, w sytuacjach wymagających pogłębionej oceny jej jakości.

Badania w zakresie monitoringu grupy A oraz częściowo grupy B wykonywano w Laboratorium Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kaliszu, natomiast specjalistyczne analizy parametrów grupy B realizowało Laboratorium Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pile oraz Laboratorium Badania Wody i Pomiarów Fizycznych Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu. Liczbę wykonanych badań w ramach kontroli urzędowej przedstawiono w tabeli nr. 8

Tab. 8 Liczba pobranych próbek wody w 2025 roku w ramach kontroli urzędowej.

Lp.	Nazwa	Zakres badania			Suma
		Grupa A	Grupa B	Nadzór – bakteriologia	
1.	Kalisz	49	5	0	54
2.	Paula Ingredients Sp. z o.o.	4	1	0	5
3.	AWS Kalisz	3	1	0	4
4.	Nestle Kalisz	4	1	0	5
5.	Mlekovita	4	1	2	7
6.	Fructon	4	1	0	5
Razem		68	10	2	80

W 7 próbkach pobranych w ramach kontroli urzędowej stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych wartości badanych parametrów: mętności (w 6 próbkach), barwy (w 2 próbkach) oraz stężeń żelaza, liczby bakterii grupy coli i liczby bakterii Escherichia coli (po 1 próbce).

W stwierdzonych przypadkach przekroczeń nie ustalono bezpośrednich przyczyn zanieczyszczeń wody; miały one charakter incydentalny i krótkotrwały oraz nie stanowiły

zagrożenia dla zdrowia konsumentów. Stwierdzone przekroczenia dotyczyły pojedynczych próbek i charakteryzowały się niskimi wartościami parametrów mikrobiologicznych. W związku z odnotowaniem obecności bakterii grupy coli oraz Escherichia coli w jednym z wodociągów zakładowych PPIS w Kaliszu przeprowadził niezwłocznie ponowny pobór próbek wody, który nie potwierdził wcześniej stwierdzonych niezgodności.

W 2025 roku PPIS w Kaliszu sprawował nadzór nad jakością wody poprzez analizę sprawozdań z badań przekazywanych przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Kaliszu oraz pozostałe podmioty korzystające z indywidualnych ujęć. Ocena obejmowała weryfikację terminowości przekazywania wyników oraz analizę stwierdzanych przekroczeń pod kątem zagrożeń zdrowotnych i podejmowanych działań naprawczych.

W ramach kontroli wewnętrznej, prowadzonych przez administratorów wodociągów, pobrano łącznie 102 próbki wody, w tym w ramach monitoringu parametrów grupy A – 86 próbek, monitoringu grupy B - 11 próbek oraz w ramach badań dodatkowych, obejmujących parametry fizyko-chemicznych - 5 próbek.

W ramach analizy otrzymanych sprawozdań z badań prowadzonych w ramach kontroli wewnętrznej nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości w zakresie jakości wody ani przekroczeń parametrów mogących stanowić zagrożenie dla zdrowia ludzi.

Odnotowano jedynie przekroczenie wartości mętności (w 1 próbce) wody z wodociągu sieciowego oraz przekroczenie wartości parametrów chloroformu i trichlorometanu (w 1 próbce) wody z wodociągu zakładowego, które miały charakter incydentalny i miejscowy.

Na podstawie wyników badań uzyskiwanych w ramach kontroli urzędowej oraz kontroli wewnętrznej PPIS w Kaliszu każdorazowo stwierdzał przydatność do spożycia przez ludzi wody produkowanej i dystrybuowanej przez nadzorowane urządzenia wodociągowe.

Dla wszystkich obszarów zaopatrzenia w wodę wydano pozytywne oceny okresowe (roczne), potwierdzające spełnienie wymagań określonych w załącznikach nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Działania nadzorcze:

W 2025 roku przeprowadzono 9 kontroli stanu ujęć i stacji uzdatniania wody. Ponadto wydano:

- 31 stwierżeń przydatności wody do spożycia,
- 6 okresowych (rocznych) ocen jakości wody do spożycia

2.3. Charakterystyka urządzeń wodociągowych

Wodociąg publiczny

Urządzeniem o największej produkcji wody na terenie miasta i jedynym w tej grupie wielkości jest publiczny wodociąg, zarządzany przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. w Kaliszu (ok. 15128,0 m³/d). Zgodnie z szacunkami Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. w Kaliszu w 2025 roku z wody wodociągowej produkowanej przez ten wodociąg korzystało ok. 93 673 osób. Obszar miasta Kalisza jest w pełni zwodociągowany. Z wodociągu na terenie miasta w 2025 roku nie korzystały jedynie pojedyncze gospodarstwa domowe, zaopatrywane z ujęć indywidualnych, których podłączenie do sieci wodociągowej jest utrudnione z przyczyn technicznych lub wynika z woli potencjalnych odbiorców. Woda produkowana przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. w Kaliszu jest dostarczana również do gmin sąsiednich tj. Gminy Opatówek, Gminy Godziesze Wielkie, Gminy Gołuchów, Gminy Żelazków, Gminy Blizanów oraz Miasta i Gminy Nowe Skalmierzyce. Sieć wodociągowa ma długość ok. 415,7 km wraz z przyłączami.

W 2025 roku zaopatrzenie w wodę realizowane było z 6 ujęć, obejmujących 5 ujęć głębinowych (Warszawska, Szeroka I, Szeroka II, Fabryczna, Poznańska) oraz 1 ujęcie infiltracyjne (Lis). Uzdatnianie wody prowadzone było na 4 stacjach uzdatniania wody (SUW): Fabryczna, Lis, Poznańska oraz Warszawska.

Na wszystkich stacjach uzdatniania wody stosuje się proste metody uzdatniania, tj. aerację i filtrację. Napowietrzanie realizowane jest głównie za pomocą mieszaczy wodnopowietrznych, z wyjątkiem SUW Lis, gdzie zastosowano dysze białostockie. Filtracja odbywa się na złożach żwirowych w filtrach ciśnieniowych, natomiast na SUW Lis zastosowano filtry otwarte. Dezynfekcję chemiczną prowadzi się okresowo, głównie po awariach lub pracach konserwacyjnych, z wykorzystaniem podchlorynu sodu. Na wszystkich stacjach prowadzona jest stała dezynfekcja fizyczna promieniowaniem UV.

Największy obszar miasta obsługuje SUW Lis, zaopatrująca południowozachodnią część Kalisza. Strefy zaopatrzenia są ze sobą połączone i mogą się wzajemnie zasilać. Kontrole przeprowadzone w 2025 roku nie wykazały uchybień - obiekty, urządzenia oraz tereny ujęć były utrzymane w należyтым stanie sanitarno-technicznym i właściwie zabezpieczone. Wszystkie ujęcia posiadały ogrodzone strefy ochrony bezpośredniej, a obiekty były całodobowo monitorowane, w tym na 2 stacjach (Lis i Fabryczna) z użyciem systemu dozoru wizyjnego.

W 2025 roku przeprowadzono 4 planowe kontrole sanitarne ujęć wody oraz stacji uzdatniania wody, a także pobrano 49 próbek wody w ramach monitoringu parametrów grupy A oraz 5 próbek wody w ramach monitoringu parametrów grupy B. Niezgodności z obowiązującymi wymaganiami stwierdzono łącznie w 3 próbkach, w tym w zakresie barwy wody (w 1 próbce) oraz mętności wody (w 3 próbkach).

Pozostałe wodociągi zakładowe i indywidualne

W tej grupie znajdują się wodociągi zakładowe i indywidualne, nieprowadzące zbiorowego zaopatrzenia w wodę, wykorzystujące wodę wyłącznie na potrzeby własne podmiotów, w szczególności na cele technologiczne, socjalno-bytowe oraz sanitarno-higieniczne, a w przypadku zakładów branży spożywczej również na potrzeby procesów produkcji żywności. Wodociągi te eksploatowane są przez: PAULA Ingredients Sp. z o.o., MLEKOVITA – Zakład w Kaliszu, Nestlé Polska S.A. Oddział w Kaliszu, Akademię Wymiaru Sprawiedliwości – Kampus Mundurowy w Kaliszu oraz Przetwórnę Owoców i Warzyw FRUCTON K. i P. Grzegorzczak sp.j.

Woda produkowana przez ww. urządzenia wodociągowe ujmowana jest ze studni głębinowych o głębokości od około 70 do 150 m i poddawana procesom uzdatniania obejmującym napowietrzanie i filtrację, a w wybranych obiektach również okresową dezynfekcję chemiczną.

W 2025 roku wodociągi te pozostawały pod bieżącym nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej. W ramach realizowanych działań nadzorczych przeprowadzono 5 kontroli sanitarnych, podczas których pobrano i przebadano 26 próbek wody w zakresie parametrów grupy A i grupy B.

W badaniach próbek pobranych w toku kontroli sanitarnych w 4 próbkach wody stwierdzono incydentalne i krótkotrwałe przekroczenia parametrów mikrobiologicznych oraz fizykochemicznych, które nie miały trwałego charakteru. Dotyczyły one bakterii grupy coli (w 1 próbce), *Escherichia coli* (w 1 próbce), stężenia żelaza (w 1 próbce), mętności wody (w 3 próbkach) oraz barwy wody (w 1 próbce). Przekroczenia mikrobiologiczne nie zostały potwierdzone w badaniach wykonanych w toku dalszego nadzoru sanitarnego.

2.4. Podsumowanie

1. PPIS w Kaliszu sprawował w 2025 roku planowy i ciągły nadzór sanitarny nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, obejmujący publiczny wodociąg miejski oraz wodociągi zakładowe wykorzystujące wodę z indywidualnych ujęć.
2. W ramach nadzoru przeprowadzono 9 kontroli sanitarnych ujęć wody oraz stacji uzdatniania wody, podczas których oceniano stan sanitarno-techniczny obiektów, sposób ich eksploatacji oraz zabezpieczenie ujęć i urządzeń wodociągowych.
3. Nadzór sanitarny nad jakością wody realizowano poprzez badania próbek pobieranych w ramach kontroli urzędowej w zakresie parametrów grupy A i grupy B, a także poprzez badania wybranych parametrów jakości wody, wykonywane w zależności od stwierdzanych niezgodności, najczęściej w formie badań powtórnych, służących weryfikacji skuteczności podejmowanych działań naprawczych.
4. Łącznie pobrano 80 próbek wody, których wyniki były na bieżąco analizowane pod kątem potencjalnych zagrożeń zdrowotnych. W ramach kontroli wewnętrznej natomiast zbadano łącznie 102 próbki. Uzyskane wyniki oceniano pod kątem przydatności wody do spożycia oraz spełnienia obowiązujących wymagań określonych w załącznikach nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.
5. Stwierdzane w toku kontroli urzędowej oraz kontroli wewnętrznej przekroczenia parametrów jakości wody miały charakter incydentalny i krótkotrwały, dotyczyły pojedynczych próbek i nie stanowiły zagrożenia dla zdrowia konsumentów. W przypadkach ich wystąpienia podejmowano niezwłocznie działania nadzorcze, obejmujące m.in. ponowne pobory próbek oraz weryfikację skuteczności wdrożonych działań naprawczych. Niezgodności stwierdzono w 7 próbkach pobranych w ramach kontroli urzędowej (w zakresie mętności i barwy wody, stężenia żelaza oraz obecności bakterii grupy coli i *Escherichia coli*) oraz w 2 próbkach pobranych w ramach kontroli wewnętrznej (w zakresie mętności wody oraz stężenia chloroformu i trichlorometanu).
6. Na podstawie wyników kontroli urzędowych oraz analizy dokumentacji przekazywanej przez administratorów wodociągów PPIS w Kaliszu stwierdzał na bieżąco przydatność wody do spożycia przez ludzi, a także wydał pozytywne oceny okresowe (roczne) jakości wody dla wszystkich nadzorowanych wodociągów.

III. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

3.1. Domy pomocy społecznej oraz placówki zapewniające całodobową opiekę

Na terenie miasta Kalisza funkcjonują 4 placówki zapewniające całodobową opiekę: Dom Pomocy Społecznej przy ul. Winiarskiej 26, Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne w Kaliszu przy ul. Żwirki i Wigury 10, Dział Interwencji Kryzysowej MOPS przy ul. Granicznej 1 oraz Apartamenty „Szczęśliwy Senior” przy ul. Częstochowskiej 71–75.

W 2025 roku kontrolą objęto 2 obiekty: Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne w Kaliszu oraz Apartamenty „Szczęśliwy Senior”. W trakcie przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ponadto w 2025 roku przeprowadzono 2 kontrole sprawdzające w Domu Pomocy Społecznej przy ul. Winiarskiej 26 w Kaliszu, związane z realizacją obowiązków nałożonych w roku poprzednim. Kontrole potwierdziły poprawę stanu sanitarno-technicznego obiektu, w tym doprowadzenie do właściwego stanu wyposażenia łazienek oraz nawierzchni podłogi w pokoju dziennego pobytu.

3.2. Schroniska i inne obiekty przeznaczone dla osób bezdomnych

W 2025 roku w ewidencji nadzorowanych obiektów użyteczności publicznej znajdowały się 3 obiekty przeznaczone dla osób w kryzysie bezdomności: schronisko przy ul. Warszawskiej 93A, noclegownia przy ul. Dobrzeckiej 2 oraz ogrzewalnia przy ul. Dobrzeckiej 2, która została włączona do ewidencji w trakcie roku.

Kontrolą objęto Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn im. Św. Brata Alberta w Kaliszu przy ul. Warszawskiej 93A. W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono uchybienia w zakresie stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń higieniczno-sanitarnych. Kontrolowany podmiot realizuje działalność przy ograniczonych możliwościach finansowych, co wpływa na zakres oraz harmonogram podejmowanych działań remontowych. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano decyzję administracyjną zobowiązującą do poprawy stanu sanitarno-technicznego obiektu, z terminem realizacji do 30 czerwca 2026 r. oraz decyzję rachunkową.

3.3. Hotele

W 2025 roku na terenie miasta Kalisza zewidencjonowano 8 hoteli. W roku sprawozdawczym do ewidencji obiektów nadzorowanych wpisano nowy hotel B&B Hotel Kalisz Centrum z siedzibą przy ul. Parczewskiego 9a.

Kontrolą objęto łącznie 3 hotele. W trakcie przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. Pomieszczenia oraz ich wyposażenie były utrzymane w należytej czystości i porządku. Postępowanie z czystą i brudną bielizną hotelową prowadzone było prawidłowo. Obiekty posiadały wyodrębnione magazyny lub miejsca przeznaczone do przechowywania środków czystości, sprzętu porządkowego oraz składowania brudnej bielizny. Nie wykazano nieprawidłowości w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi. Zabiegi dezynfekcji urządzeń sanitarnych nie budziły zastrzeżeń. W kontrolowanych obiektach przestrzegano również przepisów ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

W 2025 roku podjęto także czynności kontrolne w jednym z obiektów hotelowych w związku ze skargą dotyczącą obecności insektów w pokoju gościnnym. Przeprowadzona kontrola nie potwierdziła uchybień wskazanych w zgłoszeniu.

3.4. Inne obiekty świadczące usługi noclegowe

W 2025 roku w ewidencji nadzorowanych obiektów znajdowało się 13 obiektów świadczących usługi krótkotrwałego zakwaterowania, niepodlegających kategoryzacji właściwej dla obiektów hotelarskich. W roku sprawozdawczym do ewidencji wpisano jeden nowy obiekt.

W 2025 roku przeprowadzono kontrolę w jednym z obiektów ujętych w ewidencji. Zakres kontroli obejmował ocenę stanu sanitarnohigienicznego pomieszczeń i wyposażenia, prawidłowości prowadzenia prac porządkowych oraz organizacji miejsc przeznaczonych do przechowywania środków czystości i sprzętu porządkowego. W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości — obiekt był utrzymany w należytych warunkach, a warunki świadczenia usług nie budziły zastrzeżeń.

3.5. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu i solaria

W 2025 roku w ewidencji PSSE w Kaliszu znajdowało się 285 obiektów, z czego w 133 obiektach świadczone były usługi związane z naruszeniem ciągłości tkanek. Kontrolą

objęto 53 zakłady. Kontrole realizowano w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych dotyczących funkcjonowania obiektów, ze szczególnym uwzględnieniem stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń i wyposażenia, zasad postępowania z narzędziami, mycia i dezynfekcji powierzchni, postępowania z bielizną czystą i brudną oraz gospodarki odpadami. Kontrolą objęto również przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

Łącznie przeprowadzono 53 kontrole planowe, w tym 17 kontroli w obiektach, w których świadczone usługi z naruszeniem ciągłości tkanek, podczas których nie stwierdzono nieprawidłowości.

W minionym roku rozpatrzono 5 interwencji dotyczących obiektów branży beauty. W jednym przypadku potwierdzono zły stan sanitarno-higieniczny obiektu oraz niehigieniczne przechowywanie sterylnych pakietów z narzędziami naruszającymi ciągłość tkanek. Nałożono grzywnę w drodze mandatu karnego w wysokości 300 zł oraz zalecono usunięcie uchybień, których wykonanie zostało potwierdzone podczas kontroli sprawdzającej. W pozostałych 4 przypadkach nie potwierdzono zarzutów podniesionych w zgłoszeniach.

Odnotowano dalszą poprawę w zakresie wyposażenia gabinetów kosmetycznych w autoklawy. W trakcie kontroli prowadzono również działania informacyjno-edukacyjne związane z procedurami higienicznymi oraz wewnętrzną kontrolą procesów sterylizacji.

3.6. Obiekty komunikacji publicznej

Pod nadzorem PPIS w Kaliszu znajduje się jeden dworzec autobusowy oraz jeden dworzec kolejowy. W 2025 roku obiekty te nie były kontrolowane.

3.7. Ustępy publiczne

W 2025 roku w ewidencji znajdowały się 4 ustępy publiczne. Kontrolą objęto ustęp publiczny przy ul. Św. Stanisława 2 oraz ustęp przy ul. 3 Maja. Obiekty te były utrzymane w prawidłowym stanie sanitarnoporządkowym. Zakres kontroli obejmował ocenę czystości pomieszczeń i wyposażenia, prawidłowości prowadzenia dezynfekcji urządzeń sanitarnych, dostępności środków higienicznych oraz sposobu gromadzenia i usuwania odpadów. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

3.8. Cmentarze i zakłady usług pogrzebowych

Na terenie miasta Kalisza znajduje się 9 cmentarzy oraz 8 zakładów prowadzących działalność w zakresie świadczenia usług pogrzebowych.

W 2025 roku zaktualizowano ewidencję zakładów usług pogrzebowych, dokonując wpisu jednego nowego podmiotu oraz odnotowując zakończenie działalności przez 3 zakłady.

W 2025 roku przeprowadzono kontrole w 2 zakładach usług pogrzebowych, jednej kaplicy przeznaczonej do przechowywania zwłok oraz 3 samochodów pogrzebowych. Zakres kontroli obejmował ocenę stanu sanitarnohigienicznego pomieszczeń i wyposażenia, warunków przechowywania zwłok. Samochody pogrzebowe oceniano pod kątem ich przystosowania do przewozu zwłok i szczątków ludzkich. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

3.9. Baseny kąpielowe

Pod nadzorem PPIS w Kaliszu w 2025 roku znajdowały się 3 kryte baseny kąpielowe (pływalnia Delfin przy ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 20a, basen Konsylium przy ul. Podkowińskiego 2 oraz basen Okulus przy ul. Częstochowskiej 71-75) oraz jeden Park Wodny (Aquapark Kalisz Sp. z o.o. przy ul. Sportowej 10). Nadzór sanitarny obejmował ocenę stanu sanitarnohigienicznego pomieszczeń i urządzeń pływalni oraz pobór próbek wody basenowej do badań laboratoryjnych.

W 2025 roku przeprowadzono łącznie 4 kontrole stanu sanitarnohigienicznego obiektów, obejmujące m.in. ocenę czystości pomieszczeń, natrysków i toalet, sprawności urządzeń technicznych oraz prawidłowości prowadzenia prac porządkowych. Nie stwierdzono uchybień ani zaniedbań w zakresie stanu technicznego i sanitarnohigienicznego nadzorowanych pływalni.

W ramach nadzoru urzędowego pobrano łącznie 82 próbki wody basenowej z niecek, systemów cyrkulacyjnych oraz wody doprowadzanej do obiektów. Badania wykonano w zakresie parametrów bakteriologicznych i fizykochemicznych określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda w pływalniach (Dz. U. z 2022 r. poz. 1230).

W 5 próbkach stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych wartości stężenia chloroformu oraz sumy trihalometanów (Σ THM). Zarządców obiektów każdorazowo zobowiązywano do podjęcia działań naprawczych oraz przedstawienia wyników badań potwierdzających ich skuteczność. Za zakwestionowane wyniki pobrano opłaty, co skutkowało wydaniem 3 decyzji

płatniczych. Stwierdzone niezgodności nie miały istotnego znaczenia zdrowotnego i wskazywały na krótkotrwałe nieprawidłowości w procesie uzdatniania wody.

W zakresie monitorowania obecności bakterii *Legionella* sp. pobrano łącznie 24 próbki wody z natrysków, systemów cyrkulacyjnych oraz niecek basenowych. Wyniki badań nie wykazały niezgodności.

Zarządzający pływalniami realizowali w 2025 roku obowiązek prowadzenia kontroli wewnętrznej jakości wody, obejmującej pobór próbek z niecek basenowych oraz oznaczenia parametrów bakteriologicznych, fizykochemicznych, a także badań w kierunku bakterii z rodzaju *Legionella* sp. (w zależności od rodzaju instalacji – w wodzie basenowej oraz/lub natryskach). Wyniki kontroli wewnętrznej były przekazywane do PSSE w Kaliszu i podlegały weryfikacji.

W ramach kontroli wewnętrznej pobrano łącznie 560 próbek wody, z czego w 43 próbkach (7,7%) stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych wartości wybranych parametrów fizykochemicznych, tj.: odczynu pH, potencjału redox, przewodności elektrycznej, stężenia chloru wolnego i związanego, chloroformu oraz $\sum$ THM, a także parametrów mikrobiologicznych – ogólnej liczby mikroorganizmów w 36°C po 48 h. Stwierdzone przekroczenia nie były jednak na tyle istotne, aby dyskwalifikowały wodę pod względem przydatności do kąpieli. Zarządcy niezwłocznie podejmowali działania naprawcze mające na celu poprawę jakości wody oraz przeprowadzali ponowne badania po ich zakończeniu.

W 2025 roku w jednym z obiektów przeprowadzono kontrolę interwencyjną dotyczącą stanu sanitarnego szatni basenowej w związku ze zgłoszeniem użytkownika. W toku czynności kontrolnych nie potwierdzono nieprawidłowości.

3.10. Inne obiekty użyteczności publicznej

W 2025 roku skontrolowano łącznie 13 innych obiektów użyteczności publicznej, w tym stacje paliw, pralnie, ustępy publiczne przy targowiskach, a także obiekty rekreacyjne i kulturalne.

Zakres kontroli obejmował ocenę stanu sanitarnego obiektów, ze szczególnym uwzględnieniem czystości i bieżącego utrzymania pomieszczeń – przede wszystkim sanitarnych – oraz sposobu prowadzenia prac porządkowych. Weryfikowano również wyposażenie pomieszczeń w środki myjąco-dezynfekcyjne i środki higieny osobistej, a także sposób postępowania z odpadami, w tym zapewnienie odpowiednich pojemników i ich

regularne opróżnianie. Oceniano również przestrzeganie przepisów dotyczących zakazu palenia tytoniu oraz widoczność i prawidłowość oznakowania miejsc objętych zakazem.

W wyniku przeprowadzonych czynności nie stwierdzono nieprawidłowości. Pomieszczenia były utrzymane w należyтым stanie sanitarnohigienicznym, właściwie wyposażone w środki czystości i higieny, a gospodarka odpadami prowadzona była zgodnie z obowiązującymi wymaganiami. Informacje o zakazie palenia znajdowały się w widocznych miejscach.

3.11. Interwencje

W 2025 roku przeprowadzono dodatkowo 6 kontroli interwencyjnych w obiektach nieujętych w ewidencji PSSE W Kaliszu. W 3 przypadkach potwierdzono zgłoszone uchybienia, które dotyczyły:

- niewłaściwego stanu sanitarnego obiektu świadczącego usługi sportowo-rekreacyjne, polegającego na nagromadzeniu znacznych ilości kurzu i brudu na powierzchniach podłóg oraz elementach wyposażenia,
- nieprawidłowego gromadzenia odpadów oraz występowania gryzoni (szczurów),
- uciążliwości związanych z zanieczyszczeniem odchodami ptaków (gołębi).

W każdym przypadku stwierdzenia nieprawidłowości wydano zalecenia pokontrolne, a ich wykonanie zweryfikowano podczas trzech kontroli sprawdzających, które potwierdziły usunięcie uchybień. W toku prowadzonych działań nałożono grzywnę w drodze mandatu karnego w wysokości 500 zł oraz wydano dwie decyzje rachunkowe.

Część zgłoszeń kierowanych do PPIS w Kaliszu dotyczyła spraw pozostających poza kompetencjami Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Zgłoszenia te przekazano do właściwych organów zgodnie z obowiązującymi przepisami.

3.12. Podsumowanie

1. Stan sanitarnohigieniczny nadzorowanych obiektów oceniono jako prawidłowy. Stwierdzane nieprawidłowości miały charakter incydentalny i dotyczyły głównie pojedynczych uchybień porządkowych lub technicznych.
2. W obiektach, w których ujawniono niezgodności, zastosowano środki nadzorcze, w tym zalecenia pokontrolne oraz decyzje administracyjne. Realizacja tych działań była weryfikowana kontrolami sprawdzającymi, które potwierdziły przywrócenie wymaganego stanu sanitarnohigienicznego. W obiektach wodnych (baseny) wdrażano również działania naprawcze po stwierdzonych krótkotrwałych przekroczeniach parametrów jakości wody.
3. Zgłoszenia interwencyjne dotyczyły głównie stanu sanitarnego obiektów i nieruchomości oraz występowania szkodników. Część zgłoszeń znalazła potwierdzenie i skutkowa

podjęciem działań nadzorczych, natomiast pozostałe nie zostały potwierdzone w toku kontroli. Zgłoszenia wykraczające poza kompetencje Państwowej Inspekcji Sanitarnej przekazywano do właściwych organów.

IV. STAN SANITARNY ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ I PODMIOTÓW LECZNICZYCH

4.1. Zakłady opieki zdrowotnej – ogółem

W 2025 roku Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawowała nadzór nad 18 zakładami opieki zdrowotnej wpisanymi do ewidencji. Struktura nadzorowanych placówek pozostawała zbliżona do lat poprzednich, z dominującym udziałem podmiotów niepublicznych.

Wśród skontrolowanych obiektów przeważały placówki niepubliczne, natomiast udział placówek publicznych był zdecydowanie mniejszy. Nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-technicznego stwierdzono w 2 podmiotach, co stanowiło niewielki odsetek wszystkich skontrolowanych jednostek.

Stwierdzane nieprawidłowości dotyczyły przede wszystkim:

- zużycia powierzchni ścian, podłóg i sufitów,
- uszkodzeń mebli i elementów wyposażenia,
- niepełnego dostosowania pomieszczeń do wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz.U. z 2022 r. poz. 402),
- uchybień organizacyjnych w zakresie utrzymania czystości.

Wszystkie nieprawidłowości zostały ujęte w dokumentacji pokontrolnej, a w przypadkach wymagających działań administracyjnych wydano decyzje nakazowe, decyzje zmieniające terminy wykonania obowiązków lub decyzje płatnicze. Ocenę stanu sanitarnego przedstawiono w tabeli nr ....., natomiast szczegółowy opis skontrolowanych obiektów ujęto w kolejnych podrozdziałach.

Tab. nr 9 Ocena stanu sanitarnego podmiotów leczniczych w 2025 roku w Kaliszu

Podmioty lecznicze		Liczba obiektów
Lecznictwo zamknięte		
Szpitale	Skontrolowano	2
	Stwierdzono zły stan sanitarny	1
Zakłady pielęgnacyjno - opiekuńcze	Skontrolowano	1
	Stwierdzono zły stan sanitarny	0
Lecznictwo otwarte - ambulatoryjne		
Publiczne	Skontrolowano	2
	Stwierdzono zły stan sanitarny	0
Niepubliczne	Skontrolowano	13
	Stwierdzono zły stan sanitarny	1
Ogółem	Skontrolowano	18
	Stwierdzono zły stan sanitarny	2

4.2. Zakłady lecznictwa zamkniętego

4.2.1. Wojewódzki Szpital Zespolony im. Ludwika Perzyny w Kaliszu – obiekt przy ul. Poznańskiej 79

Charakterystyka obiektu

Obiekt zlokalizowany przy ul. Poznańskiej 79 w Kaliszu stanowi główną i największą część Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego im. Ludwika Perzyny w Kaliszu. Szpital funkcjonuje w kompleksie budynków o zróżnicowanym wieku, konstrukcji i stanie technicznym, co wpływa na warunki udzielania świadczeń zdrowotnych oraz determinuje konieczność prowadzenia bieżących i planowych prac modernizacyjnych.

W strukturze organizacyjnej obiektu przy ul. Poznańskiej 79 funkcjonują liczne oddziały zachowawcze i zabiegowe, w tym m.in.: oddziały chorób wewnętrznych, kardiologiczny, urazowo-ortopedyczny, reumatologiczny, rehabilitacyjny, otolaryngologiczny, okulistyczny, neurologiczny i neurochirurgiczny, nefrologiczny ze stacją dializ, gastroenterologiczny (w tym gastroenterologii dziecięcej), chirurgii ogólnej, chirurgii szczękowo-twarzowej, anestezjologii i intensywnej terapii oraz Szpitalny Oddział Ratunkowy z izbą przyjęć.

Ponadto w obiekcie zlokalizowane są jednostki diagnostyczne i pomocnicze, w szczególności: zakłady diagnostyki laboratoryjnej i mikrobiologicznej, zakład diagnostyki obrazowej, pracownie diagnostyczne, poradnie specjalistyczne, blok operacyjny wraz z centralną sterylizatornią, a także zaplecze dla zespołów ratownictwa medycznego oraz nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej.

Zakres prowadzonej działalności leczniczej oraz liczba funkcjonujących jednostek organizacyjnych powodują, że obiekt wymaga stałego nadzoru sanitarnego oraz systematycznego prowadzenia prac remontowo-modernizacyjnych, dostosowanych do aktualnych wymagań sanitarno-technicznych.

Dostosowanie do wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą

Szpital posiada program dostosowawczy, który w przeszłości uzyskał pozytywną opinię organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Pomimo realizacji wielu zaplanowanych zadań, część obowiązków nie została wykonana w wyznaczonych terminach, co skutkowało koniecznością wydawania decyzji administracyjnych oraz przedłużania terminów ich realizacji.

Niezrealizowane obowiązki dotyczyły w szczególności:

- modernizacji pomieszczeń bloku operacyjnego,
- wykonania śluz dla pacjentów i personelu,
- dostosowania wybranych pomieszczeń do aktualnych wymagań funkcjonalnych i technicznych.

Obecnie szpital przygotowuje wniosek dotyczący wyboru inwestora zastępczego oraz inżyniera kontraktu, którzy będą odpowiedzialni za realizację inwestycji polegającej na budowie Nowego Bloku Operacyjnego. Środki finansowe na realizację powyższej inwestycji zostały zapewnione i zabezpieczone przez Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego. Z uwagi na konieczność uzyskania licznych pozwoleń i uzgodnień, związanych z realizacją tej priorytetowej inwestycji, PPIS w Kaliszu – na wniosek strony – przedłużył termin wykonania ww. obowiązków do dnia 15 czerwca 2029 r.

Brak pełnego dostosowania obiektu do wymagań określonych w obowiązującym rozporządzeniu pozostaje istotnym czynnikiem wpływającym na bieżącą ocenę stanu sanitarno-technicznego obiektu oraz wskazuje na konieczność dalszej realizacji zaplanowanych działań dostosowawczych.

Bieżący stan sanitarnotechniczny pomieszczeń

W 2025 roku w obiekcie przeprowadzono kontrole kompleksowe, tematyczne i sprawdzające. Stan sanitarno-techniczny pomieszczeń na oddziałach szpitalnych oceniono jako zróżnicowany – część oddziałów utrzymana była w dobrym stanie, natomiast w pozostałych stwierdzono potrzebę przeprowadzenia prac remontowych.

Najczęściej stwierdzane uchybienia dotyczyły:

- zużycia powierzchni ścian, sufitów i podłóg,

- uszkodzeń glazury oraz wykładzin,
- zużycia mebli i elementów wyposażenia,
- konieczności odnowienia pomieszczeń zabiegowych i diagnostycznych,
- uszkodzeń stolarki drzwiowej,
- pogorszonego stanu sanitarno-technicznego wybranych odcinków ciągów komunikacyjnych.

Największe potrzeby remontowe odnotowano m.in. w oddziałach chirurgicznych, oddziale neurologicznym, oddziałach chorób wewnętrznych, oddziale rehabilitacyjnym oraz oddziale reumatologicznym, a także w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym, w pomieszczeniach pracowni RTG oraz Poradni Chirurgii Dziecięcej. Szczególnie istotne potrzeby modernizacyjne dotyczą części pomieszczeń bloku operacyjnego. W części przypadków stwierdzone uchybienia usuwano na bieżąco, co zostało potwierdzone podczas kontroli sprawdzających.

Sterylizacja i ocena procedur medycznych

W szpitalu stosowany jest sprzęt medyczny jednorazowego oraz wielorazowego użytku. Procesy dekontaminacji, pakietowania i sterylizacji narzędzi prowadzone są w centralnej sterylizatorni, a także w oddziale okulistycznym, w którym zlokalizowany jest punkt sterylizacji.

Centralna sterylizatornia posiada wyodrębnione strefy: brudną, czystą oraz sterylną. Pomiędzy poszczególnymi strefami zapewniono śluzy, a przebieg procesów technologicznych zachowuje wymagany ciąg od strefy brudnej do strefy sterylnej.

Maszynowe mycie i dezynfekcja narzędzi w centralnej sterylizatorni realizowane są przy użyciu trzech myjni-dezynfektorów oraz myjek ultradźwiękowych. Do sterylizacji wykorzystywane są trzy autoklawy parowe oraz jeden sterylizator plazmowy. Kontrola procesów sterylizacji prowadzona jest z zastosowaniem wskaźników biologicznych i chemicznych.

Na oddziale okulistycznym funkcjonuje wydzielone pomieszczenie przeznaczone do sterylizacji narzędzi okulistycznych. Mycie i dezynfekcja narzędzi odbywają się w myjce ultradźwiękowej, natomiast do sterylizacji wykorzystywane są dwa autoklawy. Kontrola procesów sterylizacji prowadzona jest z zastosowaniem wskaźników biologicznych oraz chemicznych.

Szpital posiada opracowane i wdrożone procedury higieniczne, standardy oraz instrukcje, zgodne z aktualnie obowiązującymi przepisami i wytycznymi, zatwierdzone przez dyrektora

placówki. Pracownicy szpitala pisemnie potwierdzili zapoznanie się z obowiązującymi procedurami.

W szpitalu powołany jest komitet oraz zespół kontroli zakażeń szpitalnych.

Zaopatrzenie w wodę

Głównym źródłem zaopatrzenia szpitala w wodę jest wodociąg publiczny Kalisz. Rezerwowe źródło stanowią dwa zbiorniki retencyjne o pojemności 1000 m³ każdy.

W 2025 roku jakość wody była monitorowana na bieżąco. Dokonano 13 kontroli poborowych w ramach badań jakości wody na stacji dializ. W jednej próbce odnotowano krótkotrwałe przekroczenie liczby bakterii grupy coli. Ponowny pobór próbki wody nie potwierdził nieprawidłowości. Nie odnotowano awarii ani przerw w dostawie wody.

W 2025 roku przeprowadzono jeden pobór próbek ciepłej wody użytkowej z instalacji wewnętrznej szpitala, w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez administratora obiektu. Badanie dotyczyło oceny liczby bakterii Legionella sp. w wodzie ciepłej. Uzyskane wyniki mieściły się w obowiązujących wartościach dopuszczalnych, co potwierdziło, że jakość wody spełniała wymagania zdrowotne w tym zakresie.

Gospodarka bielizną

Szpital korzysta z pralni własnej, spełniającej obowiązujące wymagania sanitarno-techniczne w zakresie pralnictwa szpitalnego. Procesy przyjmowania, prania oraz wydawania bielizny szpitalnej prowadzone są w sposób zapewniający zachowanie zasad higieny oraz bezpieczeństwa epidemiologicznego. Przyjęcie oraz wydawanie bielizny czystej i brudnej realizowane jest z wykorzystaniem systemów informatycznych wspomagających identyfikację i ewidencję asortymentu, co umożliwia bieżące monitorowanie obiegu bielizny w poszczególnych komórkach organizacyjnych szpitala. Bielizna operacyjna oraz odzież wykorzystywana w bloku operacyjnym poddawane są procesom prania i dekontaminacji zgodnie z obowiązującymi procedurami oraz zaleceniami producentów, z zapewnieniem kontroli cykli prania i użytkowania. Postępowanie z bielizną prowadzone było zgodnie z obowiązującymi procedurami. Nie stwierdzono uchybień w zakresie:

- segregacji bielizny,
- transportu,
- magazynowania,
- współpracy z pralnią.

Utrzymanie czystości

Za utrzymanie czystości w szpitalu odpowiada firma zewnętrzna. Personel szpitala realizuje natomiast zadania związane z utrzymaniem czystości aparatury oraz sprzętu medycznego wykorzystywanego w procesie leczenia.

Nadzór nad jakością usług sprzątania sprawuje kierownik obiektu wyznaczony przez firmę sprzątającą świadczącą usługi na rzecz szpitala. W placówce funkcjonuje system stałego monitorowania czystości w poszczególnych strefach, obejmujący również ocenę skuteczności mycia i dezynfekcji powierzchni często dotykanych, prowadzoną z wykorzystaniem metody znakowania fluorescencyjnego.

Stan czystości w większości pomieszczeń oceniono jako prawidłowy. W jednym przypadku stwierdzono niewłaściwy stan higieniczny sprzętu transportowego wykorzystywanego w oddziale rehabilitacyjnym. Nieprawidłowość została usunięta w trakcie kontroli, a dodatkowo wydano zalecenie dotyczące zwiększenia nadzoru nad czystością wózków dla pacjentów w tym oddziale. W pozostałych pomieszczeniach nie stwierdzono uchybień. Dokumentacja dotycząca realizacji czynności porządkowych prowadzona była prawidłowo.

Postępowanie z odpadami

Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi odbywało się zgodnie z obowiązującymi przepisami. Odpady były prawidłowo segregowane, magazynowane i przekazywane uprawnionym odbiorcom. Dokumentacja prowadzona była rzetelnie.

Żywnienie szpitalne

Szpital posiada kuchnię własną. W roku 2025 nie przeprowadzono kontroli w tym obszarze.

Prace remontowe i modernizacyjne

W 2025 roku w obiekcie realizowano prace remontowe i modernizacyjne, mające na celu poprawę warunków sanitarno-technicznych oraz funkcjonalnych szpitala. Działania te obejmowały m.in. kontynuację wymiany oświetlenia na energooszczędne, dostosowanie wybranych pomieszczeń do potrzeb realizowanych świadczeń zdrowotnych oraz rozpoczęcie modernizacji strefy wejścia głównego do budynku. Pomimo wykonanych prac, obiekt wymaga dalszych działań modernizacyjnych, które są sukcesywnie planowane i realizowane w miarę dostępnych możliwości organizacyjnych i finansowych.

Środki transportu

W 2025 roku przeprowadzono kontrole środków transportu sanitarnego (łącznie 4 karettek). Nie stwierdzono uchybień w stanie sanitarno-technicznym środków transportu.

Działalność kontrolna

W 2025 roku w obiekcie przy ul. Poznańskiej 79 przeprowadzono łącznie 32 kontrole, w tym:

- 2 kontrole kompleksowe obiektu, w tym kontrolę zewnętrzną firmy świadczącej usługi sprzątnięcia w obiekcie,
- 8 kontroli sprawdzających,
- 4 kontrole transportu sanitarnego,
- 1 kontrolę środka transportu bielizny medycznej,
- 13 kontroli poborowych próbek jakości wody,
- 3 kontrole związane z wystąpieniem ognisk szpitalnych (Sekcja Epidemiologii),
- 1 kontrolę związaną z oceną szpitala w zakresie systemu kontroli zakażeń szpitalnych (Sekcja Epidemiologii).

Stwierdzone nieprawidłowości w trakcie czynności kontrolnych dotyczyły:

- nieprawidłowego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń oraz wyposażenia, w tym ich zużycia lub uszkodzeń, a także braku powierzchni umożliwiających skuteczne mycie i dezynfekcję,
- uchybień w przestrzeganiu procedur higienicznych i dezynfekcyjnych, dotyczących w szczególności higieny rąk oraz dezynfekcji powierzchni i sprzętu,
- niedostosowania obiektów lub pomieszczeń do obowiązujących wymagań prawnych, w tym braku realizacji lub opóźnień w realizacji programu dostosowawczego.

W związku z prowadzonym nadzorem w 2025 roku PPIS w Kaliszu wydał:

- 15 decyzji administracyjnych, w tym decyzji zmieniających terminy wykonania nałożonych wcześniej obowiązków,
- 2 doraźne zalecenia dotyczące wzmożenia nadzoru nad przestrzeganiem procedury „Higiena rąk” przez personel medyczny oraz nad utrzymaniem czystości wózków transportowych dla pacjentów.

W 2026 roku zostanie wydana decyzja merytoryczna w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami ujawnionymi podczas kontroli kompleksowej oraz decyzja płatnicza dotycząca podjętych czynności kontrolnych.

Ponadto w trakcie kontroli kompleksowej stwierdzono nieprawidłowości z zakresu higieny pracy, dotyczące pomieszczeń zajmowanych przez zewnętrzną firmę sprzątającą zlokalizowanych na terenie szpitala. Uchybienia miały charakter techniczny. W związku z ich stwierdzeniem wydano decyzję administracyjną, wyznaczając termin ich usunięcia do dnia 30 kwietnia 2026 r.

4.2.2. Wojewódzki Szpital Zespolony im. Ludwika Perzyny w Kaliszu – obiekt przy ul. Toruńskiej 7

1. Charakterystyka obiektu

Obiekt zlokalizowany przy ul. Toruńskiej 7 stanowi jedną z głównych lokalizacji szpitala wojewódzkiego. Funkcjonuje jako zespół budynków, w których realizowane są świadczenia zdrowotne w trybie stacjonarnym oraz ambulatoryjnym, w tym w obszarach wymagających podwyższonych standardów sanitarno-technicznych.

W obiekcie prowadzone jest leczenie szpitalne w ramach oddziałów o profilu położniczo-ginekologicznym, neonatologicznym, onkologicznym, psychiatrycznym oraz chorób zakaźnych. Działalność lecznicza obejmuje zarówno hospitalizację pacjentów, jak i świadczenia udzielane w ramach izb przyjęć oraz bloku operacyjnego. Funkcjonuje również zaplecze techniczne, socjalne i administracyjne niezbędne do realizacji zadań szpitala.

W strukturze obiektu działa ambulatoryjna opieka specjalistyczna, obejmująca poradnie związane z profilem funkcjonujących oddziałów, w szczególności w zakresie opieki położniczo-ginekologicznej, onkologicznej oraz chorób zakaźnych. Poradnie te zapewniają diagnostykę, leczenie oraz kontynuację opieki nad pacjentami leczonymi stacjonarnie.

Z uwagi na charakter udzielanych świadczeń, zróżnicowany profil oddziałów oraz grupy pacjentów o podwyższonym ryzyku zdrowotnym, obiekt wymaga stałego utrzymania wysokich standardów sanitarno-technicznych, organizacyjnych i funkcjonalnych.

2. Dostosowanie do wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą

W 2025 roku obiekt nie spełniał w pełni wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. Część pomieszczeń wymagała dalszych działań modernizacyjnych, a obowiązki wynikające z przyjętego programu dostosowawczego pozostawały w trakcie realizacji. Niezrealizowane obowiązki dotyczyły w szczególności:

- modernizacji bloku operacyjnego,

- zapewnienia odpowiednich śluz dla pacjentów oraz personelu,
- dostosowania izb przyjęć do wymagań w zakresie organizacji wejść, podjazdów oraz pomieszczeń higieniczno-sanitarnych.

W roku sprawozdawczym zrealizowano prace wynikające z programu dostosowawczego, obejmujące oddziały ginekologii, ginekologii onkologicznej, położnictwa oraz patologii ciąży.

W ramach prowadzonych działań:

- przystosowano pomieszczenie higieniczno-sanitarne do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, w szczególności osób poruszających się na wózkach inwalidzkich,
- doposażono brudownik w macerator przeznaczony do dekontaminacji oraz utylizacji wkładów jednorazowych wraz z ich zawartością.

Zrealizowane działania stanowiły istotny etap procesu dostosowywania obiektu do obowiązujących wymagań prawnych; jednocześnie konieczne pozostaje kontynuowanie dalszych prac dostosowawczych.

3. Bieżący stan sanitarnotechniczny pomieszczeń

W 2025 roku przeprowadzono kontrole kompleksowe obejmujące kluczowe oddziały oraz pomieszczenia obiektu. Ocena bieżącego stanu sanitarno-technicznego wykazała jego zróżnicowanie w zależności od rodzaju i lokalizacji pomieszczeń.

Kontrolą objęto w szczególności oddziały szpitalne o profilu: położniczo-ginekologicznym i ginekologii onkologicznej, chorób zakaźnych, patologii i intensywnej terapii noworodka, onkologii klinicznej oraz psychiatrycznym. Sprawdzone również izby przyjęć, poradnie specjalistyczne, pracownie diagnostyczne (w tym pracownie badań obrazowych i laboratoryjnych), a także pomieszczenia zaplecza technicznego i socjalnego, w tym szatnie dla personelu medycznego i studentów zlokalizowane w części piwnicznej obiektu.

Dobry stan sanitarno-techniczny i sanitarno-higieniczny stwierdzono m.in. w pomieszczeniach zakładu diagnostyki laboratoryjnej, zakładu diagnostyki obrazowej oraz w oddziałach onkologicznym i chorób zakaźnych. Jednocześnie wskazano obszary wymagające dalszych działań remontowych, w szczególności w obrębie:

- bloku operacyjnego,
- oddziału psychiatrycznego.

Najczęściej identyfikowane uchybienia dotyczyły:

- zużycia powierzchni ścian, sufitów i podłóg,

- lokalnych uszkodzeń glazury oraz wykładzin,
- stopnia zużycia mebli i elementów wyposażenia.

W części przypadków uchybienia usuwano na bieżąco, co zostało potwierdzone podczas przeprowadzonych kontroli sprawdzających.

4. Sterylizacja i ocena procedur medycznych

W szpitalu stosowany jest sprzęt medyczny jednorazowego oraz wielorazowego użytku. Maszynowe mycie i dezynfekcja narzędzi oraz sprzętu medycznego odbywa się w wydzielonym pomieszczeniu zlokalizowanym w obrębie bloku operacyjnego.

Dekontaminacja narzędzi i sprzętu medycznego wykorzystywanego na pozostałych oddziałach, a także ich pakietowanie oraz proces sterylizacji, realizowane są w Centralnej Sterylizatorni funkcjonującej w obiekcie szpitalnym przy ul. Poznańskiej 79. Szpital posiada obowiązujące procedury higieniczne i medyczne, opracowane w oparciu o aktualne przepisy prawa oraz obowiązujące wytyczne.

W trakcie kontroli stwierdzono niewłaściwe przechowywanie sterylnej sprzętu jednorazowego użytku w magazynie sprzętu medycznego. Wydano zalecenie doraźne.

5. Zaopatrzenie w wodę

Podstawowym źródłem zaopatrzenia obiektu w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi jest publiczny wodociąg miasta Kalisza. Jako źródło rezerwowe wykorzystywany jest zbiornik wody o pojemności 50 m³, w którym gromadzona jest woda wodociągowa. Woda ta poddawana jest dodatkowemu uzdatnianiu w szpitalnej stacji uzdatniania wody, a następnie magazynowana w zbiorniku o pojemności 500 m³ oraz dezynfekowana poprzez dozowanie podchlorynu sodu. Obiekt posiada również możliwość bezpośredniego zasilania z sieci wodociągowej miasta Kalisza poprzez alternatywne przyłącze wody.

Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi spełniała obowiązujące wartości normatywne. W 2025 roku nie odnotowano awarii ani przerw w dostawie wody. W ramach nadzoru sanitarnego prowadzono bieżącą kontrolę jakości wody dostarczanej z publicznego wodociągu miasta Kalisza.

W 2025 roku, w ramach nadzoru sanitarnego nad jakością ciepłej wody użytkowej, pobrano 6 próbek wody. W 4 próbkach stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych wartości bakterii Legionella sp. W związku z uzyskanymi wynikami PPIS w Kaliszu zobowiązał administratora

obiekty do podjęcia niezwłocznych działań naprawczych. Za zakwestionowane badania pobrano opłatę, wydając decyzję płaćniczą.

Niezależnie od działań prowadzonych w ramach nadzoru sanitarnego, w 2025 roku w obiekcie realizowano również kontrolę wewnętrzną jakości ciepłej wody użytkowej. Przeprowadzono 2 pobory próbek wody.

Pierwszy pobór wykazał przekroczenie wartości dopuszczalnej w jednym punkcie instalacji, natomiast drugi potwierdził istotne skażenie sieci wewnętrznej zaopatrującej oddział noworodków. W związku z powyższym PPIS w Kaliszu wystosował pismo określające czasowe ograniczenia w korzystaniu z pryszniców przez pacjentów.

W styczniu 2026 roku, w ramach kontroli wewnętrznej, przeprowadzono kolejne badania ciepłej wody użytkowej w kierunku *Legionella* sp.; wyniki nie wykazały przekroczeń badanego parametru.

6. Gospodarka bielizną

Postępowanie z bielizną prowadzone było zgodnie z obowiązującymi procedurami. Szpital przy ul. Toruńskiej nie posiada własnej pralni; usługi prania realizowane są przez pralnię szpitalną zlokalizowaną przy ul. Poznańskiej 79. W trakcie nadzoru nie stwierdzono uchybień w zakresie segregacji bielizny, jej transportu, magazynowania oraz współpracy z pralnią.

7. Utrzymanie czystości

Usługi w zakresie kompleksowego utrzymania czystości na terenie szpitala realizowane są przez firmę zewnętrzną. Personel własny szpitala odpowiada za utrzymanie czystości aparatury oraz sprzętu medycznego. Firma sprzątająca zapewnia organizację oraz bieżący nadzór nad realizacją usług przez własny personel, zgodnie z przyjętymi procedurami i zakresem umowy. W szpitalu funkcjonuje system monitorowania stref czystościowych, a procesy mycia i dezynfekcji objęte są kontrolą wewnętrzną. W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono brak zachowania porządku i czystości w jednym z pomieszczeń, w tym niewłaściwe przechowywanie sprzętu. Nieprawidłowość została usunięta w trakcie kontroli.

W związku ze stwierdzonym uchybieniem PPIS w Kaliszu podjął działania przewidziane przepisami prawa, w tym nałożono grzywnę w drodze mandatu karnego na osobę odpowiedzialną ze strony firmy sprzątającej. W następstwie tych działań, po zakończeniu okresu sprawozdawczego, wydana została decyzja płaćnicza.

Dokumentacja dotycząca realizacji usług sprzątnia prowadzona była zgodnie z obowiązującymi procedurami.

8. Postępowanie z odpadami

Postępowanie z odpadami medycznymi oraz komunalnymi prowadzone było zgodnie z obowiązującymi przepisami. Odpady były prawidłowo segregowane, gromadzone w miejscu ich wytwarzania, magazynowane oraz przekazywane uprawnionym odbiorcom. Dokumentacja w tym zakresie prowadzona była rzetelnie i zgodnie z obowiązującymi wymaganiami.

9. Żywnienie szpitalne

Posiłki przywożone są w bimarach z kuchni szpitalnej przy ul. Poznańskiej 79 w Kaliszu. Transportowane są środkami transportu posiadającymi decyzję zatwierdzającą PPIS w Kaliszu. W roku 2025 nie przeprowadzono kontroli w danym zakresie.

10. Prace remontowe i modernizacyjne

W 2025 roku zrealizowano szereg prac modernizacyjnych, w tym:

- przeprowadzono remont wszystkich sal porodowych wraz z ich wyposażeniem, obejmujący m.in. zakup nowych łóżek, stolików przyłóżkowych oraz mebli,
- doposażono blok operacyjny w nowy stół operacyjny,
- wykonano prace malarskie we wszystkich salach chorych w Oddziale Ginekologii oraz Oddziale Patologii Ciąży.

11. Środki transportu

W ramach prowadzonych czynności skontrolowano karetkę transportową, której stan sanitarno-techniczny oceniono jako prawidłowy.

12. Działalność kontrolna

W 2025 roku w obiekcie przy ul. Toruńskiej 7 przeprowadzono łącznie 13 kontroli, w tym:

- 2 kontrole kompleksowe, w tym kontrola zewnętrznej firmy świadczącej usługi sprzątnia w obiekcie,
- 8 kontroli sprawdzających,
- 1 kontrolę transportu sanitarnego,
- 1 kontrolę interwencyjną,
- 1 kontrolę poborową próbek jakości wody ciepłej w zakresie występowania bakterii Legionelli sp.

W trakcie prowadzonych czynności kontrolnych stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły głównie stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń i wyposażenia, przestrzegania zasad higieny oraz realizacji wymagań wynikających z obowiązujących przepisów prawa.

Nieprawidłowości miały charakter ograniczony i nie dotyczyły całokształtu działalności podmiotu. W jednym z przypadków stwierdzona nieprawidłowość nie została objęta postępowaniem administracyjnym z uwagi na zakończenie działalności leczniczej w danym zakresie, o czym organ nadzoru został poinformowany przez podmiot leczniczy.

W 2025 roku przeprowadzono 1 kontrolę interwencyjną, która została uznana za zasadną. Kontrola dotyczyła jednego z oddziałów szpitalnych. W jej trakcie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie warunków sanitarno-technicznych pomieszczeń, wymagające podjęcia działań naprawczych. W związku ze stwierdzonymi uchybieniami PPIS w Kaliszu wydał decyzję merytoryczną z określeniem terminu realizacji zaleceń oraz decyzję płatniczą. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w 2025 roku PPIS w Kaliszu podjął następujące działania:

1. wydano 8 decyzji administracyjnych, zmieniających terminy wykonania nałożonych wcześniej obowiązków,
2. wydano 1 decyzję rachunkową w związku z poborem próbek ciepłej wody użytkowej w kierunku Legionella sp.
3. wydano 3 zalecenia pokontrolne odnoszące się do drobnych uchybień organizacyjno-porządkowych (drożności ciągów komunikacyjnych, właściwe zabezpieczenie elementów instalacji),
4. nałożono 1 mandat karny,

Ponadto, po zakończeniu okresu sprawozdawczego, w 2026 roku wydana zostanie decyzja merytoryczna w związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi podczas kontroli kompleksowej oraz decyzja płatnicza za podjęte czynności kontrolne.

4.2.3. KALMEDICA Sp. z o.o., ul. Częstochowska 71–75, 62-800 Kalisz-800 Kalisz

Charakterystyka obiektu

KALMEDICA Sp. z o.o. jest podmiotem leczniczym prowadzącym niepubliczny szpital specjalistyczny, zlokalizowany przy ul. Częstochowskiej 71–75 w Kaliszu. Podmiot prowadzi działalność leczniczą w zakresie stacjonarnych i ambulatoryjnych świadczeniach zdrowotnych. Szpital prowadzi działalność w zakresie wybranych świadczeń specjalistycznych, w tym m.in.:

- chirurgii ogólnej,

- chirurgii urazowo-ortopedycznej i ortopedii,
- otorynolaryngologii,
- okulistyki,
- chirurgii jednego dnia,
- ambulatoryjnej opieki specjalistycznej,
- diagnostyki obrazowej (RTG).

W obiekcie funkcjonuje sterylizatornia narzędzi medycznych, realizująca procesy sterylizacji na potrzeby własne placówki.

Dostosowanie do wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą

W 2025 roku obiekt spełniał podstawowe wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą, w szczególności w zakresie układu funkcjonalnego pomieszczeń, wyposażenia oraz warunków technicznych. W trakcie prowadzonych czynności kontrolnych nie stwierdzono uchybień w tym zakresie.

Bieżący stan sanitarnotechniczny pomieszczeń

W 2025 roku przeprowadzono kontrolę kompleksową obejmującą wszystkie oddziały oraz pozostałe jednostki organizacyjne, w tym zaplecze techniczne i administracyjne. Stan sanitarno-techniczny pomieszczeń oceniono jako dobry.

Sterylizacja i ocena procedur medycznych

W szpitalu stosowany jest sprzęt medyczny jednorazowego oraz wielorazowego użytku. Dekontaminacja, pakietowanie oraz sterylizacja sprzętu wielorazowego prowadzone są w sterylizatorni centralnej oraz w sterylizatorni podręcznej zlokalizowanej przy sali operacyjnej o profilu okulistycznym. Sterylizatornia funkcjonuje z zachowaniem podziału na strefę brudną, czystą i sterylną oraz wyposażona jest w śluzę oddzielającą strefę brudną od czystej. Mycie i dezynfekcja narzędzi oraz sprzętu medycznego realizowane są w sposób

maszynowy z wykorzystaniem myjni-dezynfektora. Szpital dysponuje 5 autoklawami. Procesy sterylizacji podlegają bieżącej kontroli chemicznej i biologicznej.

W placówce obowiązują procedury higieniczne opracowane w oparciu o aktualne przepisy prawa oraz obowiązujące wytyczne, zatwierdzone przez dyrektora szpitala.

Zaopatrzenie w wodę

Podstawowym źródłem zaopatrzenia w wodę jest wodociąg sieciowy w Kaliszu. Rezerwowe źródło zaopatrzenia stanowią 4 zbiorniki polietylenowe firmy ELBI, każdy o pojemności 2000 l.

W 2025 roku jakość wody pochodzącej z wodociągu sieciowego w Kaliszu, przeznaczonej do spożycia przez ludzi, spełniała wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W 2025 roku prowadzono nadzór nad jakością ciepłej wody użytkowej w kierunku obecności bakterii Legionella sp., obejmujący 2 kontrole: jedną w ramach nadzoru sanitarnego oraz jedną w ramach kontroli wewnętrznej. W trakcie kontroli przeprowadzonej w ramach nadzoru sanitarnego w części punktów kontrolnych stwierdzono podwyższone wartości wskaźnika mikrobiologicznego. Po wdrożeniu działań korygujących badanie wykonane w ramach kontroli wewnętrznej potwierdziło skuteczność podjętych działań – nie stwierdzono przekroczeń liczby bakterii Legionella sp.

Gospodarka bielizną

Podmiot korzysta z usług pralni zewnętrznej na podstawie zawartej umowy. Postępowanie z bielizną szpitalną prowadzone było zgodnie z obowiązującymi procedurami. Zapewniono właściwy rozdział bielizny czystej i brudnej, prawidłowy transport oraz magazynowanie bielizny, a także współpracę z pralnią spełniającą wymagania w zakresie warunków higienicznych.

W trakcie kontroli nie stwierdzono uchybień w tym zakresie.

Utrzymanie czystości

Za utrzymanie czystości w placówce odpowiada personel własny. Obiekt był utrzymywany w należyтым stanie czystości i porządku. Czynności porządkowe oraz dezynfekcyjne realizowano zgodnie z obowiązującymi procedurami, z zastosowaniem właściwych środków

czystości i dezynfekcji, a dokumentacja dotycząca ich wykonywania prowadzona była rzetelnie.

W trakcie kontroli nie stwierdzono żadnych uchybień ani nieprawidłowości.

Postępowanie z odpadami

Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi odbywało się zgodnie z obowiązującymi przepisami. Odpady były prawidłowo segregowane i gromadzone w miejscu ich wytwarzania, następnie magazynowane w odpowiednich warunkach oraz przekazywane uprawnionym odbiorcom. Dokumentacja w zakresie gospodarki odpadami prowadzona była prawidłowo.

Żywnie szpitalne

Posiłki przygotowywane są przez firmę cateringową. Kontrola ukierunkowana była na ocenę warunków higieniczno-sanitarnych, organizację procesu żywienia oraz przestrzeganie zasad dobrej praktyki higienicznej i systemu HACCP. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Prace remontowe i modernizacyjne

W 2025 roku nie prowadzono prac remontowych o charakterze dostosowawczym. Utrzymanie obiektu realizowano poprzez bieżące prace konserwacyjne oraz działania eksploatacyjne, zapewniające zachowanie właściwego stanu technicznego obiektu.

Działalność kontrolna

W 2025 roku w obiekcie KALMEDICA przeprowadzono łącznie 4 kontrole, w tym:

- 1 kontrolę kompleksową obiektu,
- 1 kontrolę poborową próbek wody w zakresie występowania bakterii Legionelli sp.
- 1 kontrolę tematyczną dotyczącą oceny szpitala w zakresie systemu kontroli zakażeń szpitalnych (Sekcja Epidemiologii),
- 1 kontrolę tematyczną w zakresie higieny żywienia (Sekcja Higieny Żywności i Żywienia).

W 2025 roku w wyniku prowadzonych działań kontrolnych:

- zalecenowzmożenie nadzoru nad realizacją procedury „Higiena rąk” przez personel medyczny,

- wydano 1 decyzję rachunkową związaną z poborem próbek ciepłej wody.

4.2.4. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „SALUS” Sp. z o.o., ul. Zagorzynek 34, 62-800 Kalisz

Charakterystyka obiektu

NZOZ „SALUS” Sp. z o.o. jest podmiotem leczniczym udzielającym stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych innych niż szpitalne. Placówka funkcjonuje w formie zakładu pielęgnacyjno-opiekuńczego, zapewniając całodobową opiekę długoterminową pacjentom wymagającym stałej opieki pielęgnacyjnej i medycznej. Placówka dysponuje 105 łózkami, w tym 12 stanowiskami przeznaczonymi dla pacjentów wymagających wentylacji mechanicznej.

Dostosowanie do wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą

W 2025 roku obiekt był dostosowany do wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą.

Układ funkcjonalny pomieszczeń, ich wyposażenie oraz rozwiązania techniczne zapewniały właściwe warunki do udzielania świadczeń pielęgnacyjno-opiekuńczych, w tym opieki nad pacjentami wymagającymi wentylacji mechanicznej. Zapewniona była również dostępność obiektu dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Bieżący stan sanitarnotechniczny pomieszczeń

Stan sanitarno-techniczny pomieszczeń utrzymywany był na dobrym poziomie. Kontrolą objęto całość obiektu, a warunki sanitarne i techniczne zapewniały właściwe funkcjonowanie podmiotu. Realizowane prace remontowe i modernizacyjne miały pozytywny wpływ na poprawę warunków sanitarnych i użytkowych pomieszczeń. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym obszarze.

Sterylizacja i ocena procedur medycznych

Podmiot leczniczy korzysta z usług sterylizacji świadczonych przez KALMEDICA Sp. z o.o., ul. Częstochowska 71–75, 62-800 Kalisz. W podmiocie obowiązują procedury higieniczne opracowane w oparciu o aktualne przepisy prawa oraz wytyczne, zatwierdzone

przez dyrektora. Dokumentacja dotycząca procesów sterylizacji była prowadzona prawidłowo, a procedury higieniczne realizowano zgodnie z obowiązującymi standardami.

Zaopatrzenie w wodę

Podstawowym źródłem zaopatrzenia w wodę jest wodociąg sieciowy w Kaliszu, pozostający pod stałym nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Rezerwowe źródło zaopatrzenia stanowi zbiornik zapasowy o pojemności 10 m³. Jakość wody pochodzącej z wodociągu sieciowego w Kaliszu spełniała wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W 2025 roku przeprowadzono 2 badania jakości ciepłej wody użytkowej w kierunku obecności bakterii Legionella sp. w ramach kontroli wewnętrznej oraz 1 kontrolę urzędową obejmującą pobór 4 próbek ciepłej wody użytkowej w tym samym zakresie. Nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych wartości liczby bakterii Legionella sp.

Utrzymanie czystości

Za utrzymanie czystości obiektu odpowiadał personel własny. Czynności porządkowe realizowano z zastosowaniem środków czystości i dezynfekcji zgodnie z obowiązującymi procedurami, a dokumentacja w zakresie realizacji czynności higienicznych była prowadzona rzetelnie. Stan utrzymania czystości oceniono jako prawidłowy.

Postępowanie z odpadami

Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi odbywało się zgodnie z obowiązującymi przepisami. Odpady były prawidłowo segregowane i gromadzone w miejscu ich wytwarzania, następnie magazynowane w odpowiednich warunkach oraz przekazywane uprawnionym odbiorcom. Dokumentacja w zakresie gospodarki odpadami prowadzona była prawidłowo.

Żywnienie szpitalne

Obiekt nie posiada kuchni własnej - korzysta z usług firmy zewnętrznej. W 2025 roku nie przeprowadzono kontroli w danym zakresie.

Prace remontowe i modernizacyjne

W 2025 roku w obiekcie prowadzono prace mające na celu poprawę warunków sanitarnohigienicznych oraz funkcjonalnych. Realizowane działania obejmowały prace modernizacyjne i odświeżające, które przyczyniły się do poprawy estetyki pomieszczeń oraz

komfortu ich użytkowania. Zakres przeprowadzonych prac był adekwatny do potrzeb obiektu i pozostawał bez negatywnego wpływu na bieżące funkcjonowanie placówki.

Działalność kontrolna

W 2025 roku w obiekcie NZOZ „SALUS” przeprowadzono łącznie 2 kontrole, w tym 1 kontrolę kompleksową obejmującą ocenę warunków sanitarno-higienicznych obiektu oraz 1 kontrolę poborową dotyczącą jakości ciepłej wody użytkowej w kierunku obecności bakterii Legionella sp.

W toku prowadzonych czynności nie stwierdzono nieprawidłowości.

4.3. Lecznictwo otwarte – ambulatoryjne świadczenia zdrowotne

Charakterystyka nadzorowanych podmiotów

W 2025 roku Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawowała nadzór nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą w zakresie ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych. Były to zarówno podmioty publiczne, jak i niepubliczne, obejmujące m.in. przychodnie podstawowej opieki zdrowotnej, poradnie specjalistyczne, zakłady rehabilitacji leczniczej, medyczne laboratoria diagnostyczne wraz z ich komórkami organizacyjnymi (punktami pobrań), gabinety zabiegowe oraz pracownie diagnostyczne.

W ramach prowadzonego nadzoru skontrolowano 13 podmiotów niepublicznych oraz 2 podmioty publiczne. Nieprawidłowości stwierdzono w 1 obiekcie należącym do sektora niepublicznego.

Dostosowanie do wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą

W toku realizowanego nadzoru sanitarnego ustalono, że skontrolowane podmioty w przeważającej części funkcjonowały zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. W trakcie prowadzonych czynności odnotowano pojedyncze odstępstwo od wymagań o charakterze technicznym, które nie miało wpływu na bezpieczeństwo zdrowotne. Stwierdzone uchybienie zostało usunięte w roku objętym sprawozdaniem.

Ponadto w 2025 roku dwa podmioty lecznicze, korzystające z tej samej windy, w pełni zrealizowały obowiązki określone w programie dostosowawczym poprzez montaż dźwigu osobowego.

Bieżący stan sanitarnotechniczny pomieszczeń

Całościowa ocena warunków sanitarno-technicznych nadzorowanych obiektów była pozytywna. W jednym przypadku zwrócono uwagę na elementy wymagające poprawy w zakresie stanu technicznego wyposażenia i wykończenia pomieszczeń. Prowadzony nadzór potwierdził jednak stabilną sytuację sanitarną oraz właściwe warunki udzielania świadczeń zdrowotnych w ocenianym okresie.

Sterylizacja i ocena procedur medycznych

W kontrolowanych podmiotach opracowano i wdrożono procedury higieniczne oparte na aktualnych przepisach i obowiązujących wytycznych. Dokumentacja określająca zasady zapewnienia właściwego poziomu higieny i bezpieczeństwa pacjentów została zatwierdzona przez kierowników podmiotów leczniczych, a personel znał jej treść i stosował ją w bieżącej działalności. W jednym obiekcie stwierdzono drobne nieprawidłowości, które usunięto w trakcie kontroli; dotyczyły one przestrzegania procedur dezynfekcyjnych i antyseptyki rąk oraz pojedynczego przypadku przeterminowanego sprzętu medycznego.

a) Zaopatrzenie w wodę

Wszystkie podmioty były zaopatrywane w wodę z wodociągów sieciowych zbiorowego zaopatrzenia, pozostających pod stałym nadzorem sanitarnym. W 2025 roku nie stwierdzono w obiektach leczniczych problemów w zakresie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

b) Gospodarka bielizną

Postępowanie z bielizną realizowane było zgodnie z obowiązującymi procedurami. W zależności od organizacji pracy obiektów stosowano zarówno usługi pralni zewnętrznych, jak i bieliznę jednorazową. Prowadzony nadzór nie wykazał uchybień mogących stanowić zagrożenie sanitarne.

c) Utrzymanie czystości

Utrzymanie czystości w obiektach oceniano jako prawidłowe. W trakcie przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono uchybień w zakresie organizacji i realizacji czynności porządkowych, w tym prowadzenia dokumentacji (kart sprzątania oraz harmonogramów), właściwego doboru i zapewnienia odpowiedniej ilości środków czystościowych i dezynfekcyjnych, zasad ich przechowywania, a także stosowania preparatów z aktualnymi terminami ważności.

Dokumentacja była prowadzona rzetelnie, zgodnie z obowiązującymi procedurami i planami higieny, a w obiektach dostępne były karty charakterystyki mieszanin niebezpiecznych.

d) Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi

Postępowanie z odpadami odbywało się zgodnie z obowiązującymi przepisami. Odpady medyczne były prawidłowo segregowane i gromadzone w miejscu ich wytwarzania, następnie magazynowane w odpowiednich pojemnikach oraz przekazywane uprawnionym odbiorcom. Dokumentacja w zakresie gospodarki odpadami nie budziła zastrzeżeń.

e) Działalność kontrolna

W 2025 roku działalność kontrolna w zakresie lecznictwa otwartego prowadzona była w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego i obejmowała ocenę warunków sanitarno-higienicznych oraz przestrzegania obowiązujących procedur. Zakres kontroli dotyczył w szczególności pomieszczeń przychodni, ośrodków zdrowia, poradni specjalistycznych: gabinetów zabiegowych, gabinetów lekarskich i specjalistycznych, punktów pobrania krwi, poczekalni, pomieszczeń higieniczno-sanitarnych, zaplecza socjalnego, a także postępowania z odpadami medycznymi, bielizną medyczną oraz prowadzenia dokumentacji higienicznej. W analizowanym okresie przeprowadzono łącznie 29 kontroli, w tym:

- 15 kontroli kompleksowych,
- 5 kontroli sprawdzających,
- 1 kontrolę poborową w zakresie obecności bakterii Legionella sp.,
- 7 kontroli tematycznych dotyczących zgłaszania podejrzeń i zachorowań na choroby zakaźne (Sekcja Epidemiologii),
- 1 kontrolę interwencyjną (Sekcja Epidemiologii).

W toku prowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- nieprawidłowy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń i wyposażenia, obejmujący zużycie i uszkodzenia elementów wyposażenia oraz brak powierzchni umożliwiających skuteczne mycie i dezynfekcję,
- nieprawidłowości dotyczące procedur dezynfekcyjnych oraz antyseptyki rąk personelu medycznego, w tym stosowanie nieoznakowanych pojemników z preparatami do dezynfekcji,
- nieprawidłowości w zakresie procedur sterylizacyjnych - stwierdzenie pojedynczego przypadku przeterminowanego sprzętu medycznego.

W 2025 roku przeprowadzono jedną kontrolę interwencyjną, która dotyczyła zgłoszenia odnoszącego się do niewłaściwych warunków sanitarno-higienicznych w gabinecie stomatologicznym. Po przeprowadzeniu czynności kontrolnych zgłoszenie zostało uznane za bezzasadne. W związku z prowadzonym nadzorem sanitarnym w 2025 roku podjęto następujące działania:

- wydano 2 decyzje administracyjne, w tym 1 decyzję merytoryczną dotyczącą obowiązku usunięcia nieprawidłowości oraz 1 decyzję zmieniającą termin wykonania wcześniej nałożonych obowiązków,
- wydano 6 decyzji płatniczych, z czego 3 przez Sekcję Higieny Komunalnej oraz 3 przez Sekcję Epidemiologii (1 decyzja za czynności kontrolne przeprowadzone w 2024 roku., 2 decyzje dotyczące zaniechania obowiązku pracy oraz przywrócenia do pracy osoby po kontakcie z osobą zakażoną Salmonellą),
- wydano 1 opinię sanitarną dotyczącą przydatności samochodu ciężarowego do transportu czystej i brudnej bielizny, będącego na wyposażeniu pralni świadczącej usługi pralnicze.

4.4. Działalność lecznicza wykonywana przez praktykę zawodową

4.4.1. Praktyki lekarskie

W 2025 roku w ewidencji PSSE w Kaliszu znajdowało się 335 obiektów prowadzących działalność w formie:

- indywidualnej praktyki lekarskiej,
- indywidualnej praktyki lekarza dentysty,
- indywidualnej specjalistycznej praktyki lekarskiej,
- indywidualnej specjalistycznej praktyki lekarza dentysty.

W roku sprawozdawczym skontrolowano 1 indywidualną praktykę lekarza dentysty oraz 13 indywidualnych specjalistycznych praktyk lekarskich, w tym 1 indywidualną specjalistyczną praktykę lekarza dentysty.

W trakcie przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono uchybień. Stan sanitarno-techniczny obiektów oceniono jako prawidłowy, pomieszczenia były utrzymane w odpowiednim stanie higieniczno-sanitarnym, a wyposażenie gabinetów spełniało wymagania sanitarno-techniczne. Dokumentacja higieniczna prowadzona była w sposób właściwy, natomiast procesy sterylizacji oraz ich kontrola realizowane były zgodnie z obowiązującymi zasadami.

4.4.2. Praktyki pielęgniarские i położnicze

W 2025 roku w ewidencji znajdowało się 47 obiektów indywidualnych i grupowych praktyk pielęgniarek i położnych, w tym 2 obiekty higienistki szkolnej. W roku sprawozdawczym przeprowadzono kontrole w 4 obiektach indywidualnych praktyk pielęgniarek i położnych oraz w 3 obiektach grupowych praktyk pielęgniarek i położnych.

W trakcie podjętych czynności kontrolnych nie stwierdzono uchybień w zakresie stanu sanitarno-technicznego ani higienicznego obiektów.

4.5. Podsumowanie

1. W 2025 roku Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawowała stały, systematyczny i wielopłaszczyznowy nadzór nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą, obejmujący lecznictwo zamknięte, lecznictwo otwarte ambulatoryjne, praktyki zawodowe, co pozwoliło na bieżącą ocenę warunków sanitarno-higienicznych udzielania świadczeń zdrowotnych.
2. Ogólny stan sanitarno-higieniczny nadzorowanych podmiotów należy ocenić jako stabilny, przy czym stwierdzane nieprawidłowości miały w większości charakter techniczny lub organizacyjny i były możliwe do usunięcia w ramach działań naprawczych oraz realizowanych programów dostosowawczych.
3. Najwięcej nieprawidłowości w stanie sanitarno-technicznym nadal dotyczy obiektów o starszej infrastrukturze, w szczególności w lecznictwie zamkniętym, co potwierdza zasadność kontynuowania zaplanowanych prac modernizacyjnych i inwestycyjnych.
4. Podejmowane działania kontrolne oraz administracyjne skutecznie mobilizowały podmioty lecznicze do usuwania uchybień, poprawy organizacji pracy oraz dostosowywania pomieszczeń i wyposażenia do obowiązujących wymagań prawnych.
5. Szczególnego znaczenia w nadzorze sanitarnym wymaga utrzymanie wysokich standardów w zakresie higieny rąk, dezynfekcji oraz zapobiegania zakażeniom, zwłaszcza w oddziałach o podwyższonym ryzyku epidemiologicznym oraz w obszarach intensywnego udzielania świadczeń.
6. Pozytywnie oceniono współpracę większości nadzorowanych podmiotów z organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz ich gotowość do realizacji zaleceń pokontrolnych i działań naprawczych.
7. Prowadzone działania informacyjno-edukacyjne stanowiły istotne uzupełnienie nadzoru kontrolnego i przyczyniły się do podnoszenia świadomości sanitarnej personelu medycznego i pomocniczego.
8. Kontynuacja systematycznego nadzoru sanitarnego, połączonego z działaniami edukacyjnymi i monitorowaniem realizacji programów dostosowawczych, pozostaje kluczowa dla dalszego zapewniania bezpieczeństwa zdrowotnego pacjentów i personelu oraz podnoszenia standardów funkcjonowania podmiotów leczniczych.

V. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY ORAZ NADZÓR NAD CHEMIKALIAMI

5.1. Działalność kontrolna w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego

5.1.1. Struktura zatrudnienia

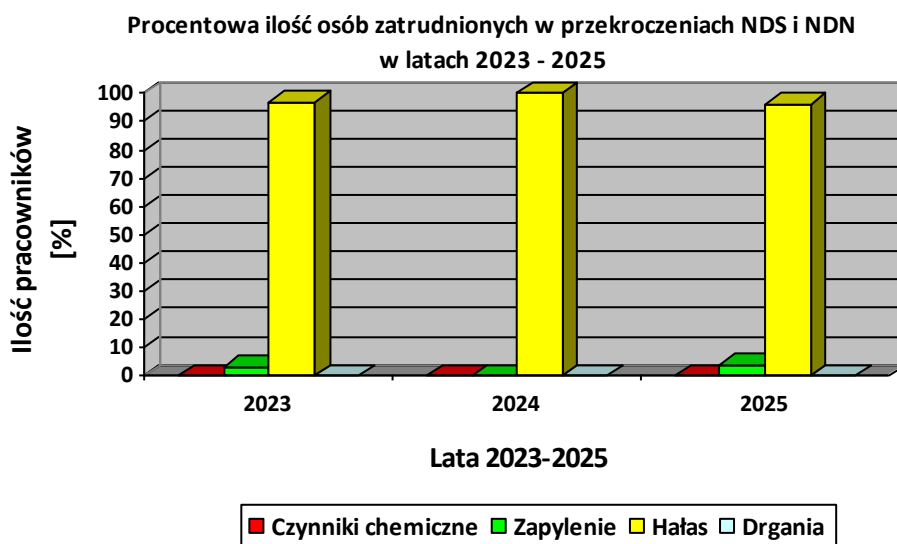
W roku 2025 w ewidencji PSSE w Kaliszu zarejestrowanych było 315 zakładów, które zatrudniały ogółem 15827 pracowników. Przeważały zakłady małe do 100 zatrudnionych - 275, co stanowi około 87% ogółu wszystkich zakładów w ewidencji zarejestrowanych w Kaliszu.

5.1.2. Narażenie na czynniki szkodliwe dla zdrowia

W roku sprawozdawczym w 5 zakładach zlokalizowanych w Kaliszu stwierdzono przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) lub natężeń (NDN) określonych dla czynników szkodliwych. W ponadnormatywnych wartościach czynników szkodliwych pracowało w skontrolowanych zakładach ogółem 91 osób. (tab. 16).

Tab.10. Liczba pracowników pracujących w przekroczeniach NDS/NDN czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy w latach 2023 - 2025.

Rodzaj czynników szkodliwych	Rok	Pracownicy pracujący w przekroczeniach NDS		Pracownicy pracujący w przekroczeniach NDN	
		liczba	%	liczba	%
<i>Zapylenie</i>	2023	2	3		
	2024	0	0		
	2025	4	4		
<i>Hałas</i>	2023			68	97
	2024			65	100
	2025			87	96
<i>Substancje chemiczne</i>	2023	0	0		
	2024	0	0		
	2025	0	0		
<i>Drgania</i>	2023			0	0
	2024			0	0
	2025			0	0

Jak wynika z tabeli i wykresu, przeważająca większość osób pracujących w warunkach przekroczeń wartości NDS i NDN w skontrolowanych zakładach w roku sprawozdawczym to pracownicy narażeni na działanie ponadnormatywnego hałasu występującego w środowisku pracy.

5.1.3. Kontrole w ramach nadzoru

W 2025 roku kontrolowane były zakłady, w których występowały istotne czynniki szkodliwe dla zdrowia zatrudnionych pracowników, tj. hałas, zapylenie, drgania mechaniczne i czynniki chemiczne. W roku sprawozdawczym w powiecie kaliskim w zakresie higieniczno – zdrowotnych warunków pracy skontrolowano 32 zakłady pracy zwracając szczególną uwagę na zagrożenia związane z zawodowym narażeniem pracowników na działanie czynników szkodliwych dla zdrowia i zastosowanie przez pracodawców organizacyjno – technicznych środków zapobiegawczych przed negatywnymi skutkami narażenia zawodowego. Przedmiotem kontroli był również stan sanitarny zakładu pracy i zaplecza socjalnego, oraz realizacja zarządzeń wydanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną i Państwową Inspekcję Pracy. W wyniku podjętych czynności kontrolnych wydano cztery decyzje administracyjne. Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości dotyczyły braku badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy, konieczności aktualizacji oceny ryzyka zawodowego występującego na stanowiskach pracy, braku rejestru prac których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym oraz braku rejestru pracowników wykonujących te prace.

W celu poprawy stanu bezpieczeństwa pracy pracodawcy zapewnili swoim pracownikom środki ochrony osobistej – rękawice, fartuchy ochronne, maski, gogle, nauszniki i wkładki przeciwhałasowe a także systemy ochrony zbiorowej, takie jak: wentylacja mechaniczna - stanowiskowa i ogólna. Równocześnie w zakładach pracy wprowadzano hermetyzację procesów produkcyjnych, modernizację oraz sukcesywną wymianę maszyn i urządzeń w celu zmniejszenia emisji hałasu oraz substancji szkodliwych do środowiska pracy.

5.1.4. Czynniki rakotwórcze, mutagenne i reprotoksyczne w środowisku pracy

W wyniku kontroli przeprowadzonych w roku sprawozdawczym w ramach nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi, mutagennymi lub reprotoksycznymi stwierdzono, że w narażeniu na te czynniki w zakładach pracy na terenie Kalisza zatrudnionych było 49 pracowników, w tym 7 kobiet. W roku sprawozdawczym, w związku ze zmianą w przepisach prawnych, zwracano szczególną uwagę na ochronę pracowników zatrudnionych w warunkach narażenia na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu reprotoksycznym. Pracodawca ma obowiązek zastąpić te substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne mniej szkodliwymi dla zdrowia lub stosować inne dostępne środki ograniczające stopień narażenia, przy odpowiednim wykorzystaniu osiągnięć nauki i techniki. Pracodawca ma również obowiązek rejestrowania wszystkich rodzajów prac w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o reprotoksycznym, a także prowadzenia rejestru pracowników zatrudnionych przy tych pracach.

5.1.5. Nadzór nad zakładami ochrony zdrowia stosującymi cytostatyki

W ewidencji PSSE w Kaliszu zarejestrowany jest 1 podmiot leczniczy stosujący cytostatyki. W roku sprawozdawczym w tym podmiocie przeprowadzono kontrolę m.in. w zakresie stosowania leków cytostatycznych.

W pomieszczeniu, w którym przygotowywane były leki cytostatyczne, zainstalowano łożę laminarną, w której filtry wymieniane były zgodnie z zaleceniami producenta. Pracownicy odpowiedzialni za przygotowanie i podanie leków cytostatycznych są odpowiednio przeszkoleni z zakresu odpowiednich procedur i instrukcji postępowania. W 2025 roku w kontakcie z lekami cytostatycznymi w podmiocie skontrolowanym zatrudnionych było 40 pracowników, w tym 37 kobiet.

5.1.6. Czynniki biologiczne w środowisku pracy

W 2025 roku na terenie powiatu kaliskiego przeprowadzono 21 kontroli w zakresie zawodowego narażenia pracowników na szkodliwe czynniki biologiczne:

- w zakładach, w których istnieje potencjalne zagrożenie czynnikami biologicznymi (oczyszczalnie ścieków, zakłady przetwórstwa mięsnego, gospodarstwa rolno-ogrodnicze, zakłady produkcji drobiu, zakłady produkcji spożywczej, podmioty lecznicze, w których występują czynniki biologiczne należące do 2 i 3 grupy zagrożenia: m.in. wirusy HBV, HCV, HIV i SARS-CoV-2.
- w gospodarstwach rolnych zajmujących się produkcją roślinną, w których pracownicy narażeni są m.in. na laseczkę tężca, alergizujące promieniowce występujące w glebie oraz alergizujące grzyby rozwijające się na roślinach.

Ogółem eksponowanych na działanie czynników biologicznych było 441 pracowników zatrudnionych w narażeniu na szkodliwe czynniki biologiczne z 2 i 3 grupy zagrożenia, w tym 90 pracowników zatrudnionych w narażeniu na działanie szkodliwych czynników biologicznych tylko z 2 grupy zagrożenia. Dane te zostały ustalone w oparciu o informacje zawarte w ocenach ryzyka zawodowego przeprowadzonych na stanowiskach pracy. W 2025 roku wzmożonym nadzorem w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy objęto pracowników oczyszczalni ścieków w zakresie narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne w związku z wykryciem w ściekach zmutowanego wirusa polio.

5.1.7. Stosowanie substancji i mieszanin chemicznych

W roku sprawozdawczym na terenie powiatu kaliskiego przeprowadzono 10 kontroli u podmiotów stosujących substancje i mieszaniny chemiczne w działalności zawodowej. W wyniku przeprowadzanych kontroli stwierdzono, że pracodawcy, u których w procesie pracy stosowane są substancje chemiczne i ich mieszaniny stosują się do obowiązków nałożonych przez obowiązujące przepisy prawne. Pracodawcy zapewniają pracownikom stosującym substancje i mieszaniny chemiczne odpowiednią odzież ochronną oraz odpowiednie środki ochrony indywidualnej, w tym jednorazowe płuczki do przemywania oczu i prysznic ratunkowe na stanowiskach pracy z mieszaniną żrącą. Substancje i ich mieszaniny przechowywane są zgodnie z wymaganiami określonymi w ich kartach charakterystyki oraz w opracowanych instrukcji magazynowania substancji i mieszanin chemicznych.

5.1.8. Nadzór nad substancjami i mieszaninami niebezpiecznymi

W 2025 roku nadzorem objęto podmioty wprowadzające do obrotu niebezpieczne substancje chemiczne i ich mieszaniny, takie jak: sklepy i hurtownie, producentów i dystrybutorów produktów biobójczych, producentów i dystrybutorów mieszanin niebezpiecznych, a także zakłady o różnym profilu produkcji, stosujące w działalności zawodowej substancje i mieszaniny niebezpieczne. Kontrolą objęto przede wszystkim karty charakterystyki oraz oznakowanie produktów wskazujące na rodzaj zagrożenia dla zdrowia ludzi związane z ich bezpiecznym stosowaniem. W 2025 roku szczególną uwagę podczas kontroli zwracano na treść reklamy mieszanin chemicznych, w tym produktów biobójczych oferowanych do sprzedaży poprzez Internet.

Podczas przeprowadzonych kontroli zwracano uwagę na przestrzeganie przepisów ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach oraz aktów wykonawczych. Egzekwowano obowiązek posiadania aktualnych spisów substancji i ich mieszanin, kart charakterystyki oraz opakowań zabezpieczających przed ich szkodliwym działaniem, pożarem lub wybuchem. Szczególną uwagę zwracano na stosowanie środków zapewniających pracownikom ochronę ich zdrowia i życia, sprawdzano również warunki magazynowania chemicznych substancji oraz ich mieszanin.

W czasie kontroli producentów i dystrybutorów substancji chemicznych lub ich mieszanin szczególną uwagę zwracano na zawartość etykiety wprowadzanych do obrotu produktów niebezpiecznych oraz na treść kart charakterystyki w związku z wymaganiami wynikającymi z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin (CLP) oraz rozporządzenia Komisji (UE) Nr 453/2010 z dnia 20 maja 2010r. zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 z dnia 18 grudnia 2006r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH).

W 2025 roku, w ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Kaliszu, na terenie Kalisza zarejestrowane były 2 podmioty wprowadzające do obrotu oraz 22 podmioty udostępniające produkty biobójcze, 5 podmiotów wprowadzających do obrotu prekursorzy kategorii 3, w tym 1 podmiot, który wprowadzał do obrotu również prekursor kategorii 2, 8 producentów, 1 importer oraz 59 dystrybutorów niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych.

W ramach nadzoru nad substancjami i mieszaninami niebezpiecznymi, prekursorami oraz produktami biobójczymi w 2025 roku przeprowadzono w Kaliszu łącznie 28 kontroli, z czego 12 kontroli dotyczyło realizacji wymogów w zakresie wprowadzania do obrotu niebezpiecznych mieszanin chemicznych (1 producent, 1 importer, 9 dystrybutorów), 8 kontroli dotyczyło wprowadzania do obrotu produktów biobójczych oraz 1 kontrola przeprowadzona w zakresie wprowadzania do obrotu prekursorów narkotykowych. W 2025 roku przeprowadzono m.in. kontrole w podmiotach zajmujących się wprowadzaniem do obrotu produktów chemicznych, w tym produktów biobójczych do użytku konsumenckiego i profesjonalnego. Szczególną uwagę zwrócono na mieszaniny chemiczne zawierające metanol w zakresie obowiązujących ograniczeń (0,6% dla płynów do spryskiwaczy lub odmrażaczy do szyb, 3% dla konsumentów oraz >3% dla profesjonalistów). W trakcie prowadzenia ww. czynności kontrolnych edukowano przedsiębiorców oraz pracowników – głównie zatrudnionych na stanowisku sprzedawcy, na temat weryfikacji użytkowników profesjonalnych w przypadku sprzedaży produktów biobójczych.

W 2025 roku podczas czynności kontrolnych stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wprowadzania do obrotu mieszanin chemicznych, które dotyczyły treści karty charakterystyki i oznakowania opakowania a także treści karty charakterystyki i oznakowania opakowania produktów biobójczych oraz treści reklamy produktów biobójczych oferowanych do sprzedaży przez Internet. Stwierdzone nieprawidłowości skutkowały wydaniem 2 decyzji administracyjnych.

5.1.9. Nadzór nad środkami zastępczymi

W roku 2025 w Kaliszu w ramach prowadzonego nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu środków zastępczych przeprowadzono łącznie 7 kontroli podmiotów, które zajmują się sprzedażą detaliczną produktów zawierających CBD takich jak wyroby tytoniowe oraz produkty przeznaczone do waporyzacji. W wyniku podjętych czynności ustalono, iż na terenie Kalisza w 2025 roku nie funkcjonował żaden podmiot gospodarczy wprowadzający do obrotu środki zastępcze. Prowadzono bieżący monitoring pomieszczeń zlokalizowanych w miejscach usytuowania sklepów, które wcześniej wprowadzały do obrotu środki zastępcze.

Na podstawie informacji uzyskanych z Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego im. L. Perzyny w Kaliszu, odnotowano 20 przypadków zatruc substancjami psychoaktywnymi, w tym 6 przypadków zatruc środkami zastępczymi i 14 przypadków zatrucia narkotykami.

Zgłoszone przypadki zatruc dotyczyły 18 mężczyzn i 2 kobiet w przedziałach wiekowych:

- do 19 lat – 2 osoby, w tym 1 osoba niepełnoletnia (lat 17);
- od 20 do 29 lat – 10 osób;
- od 30 do 39 lat – 8 osób.

5.1.10. Nadzór nad produktami kosmetycznymi

W 2025 roku w wykazie prowadzonym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kaliszu zarejestrowane były 4 podmioty wytwarzające produkty kosmetyczne. W roku sprawozdawczym w Kaliszu przeprowadzono ogółem 9 kontroli: 5 kontroli dotyczyło wprowadzania do obrotu produktów kosmetycznych (3 kontrole u importerów, 1 u wprowadzającego do obrotu oraz 1 u dystrybutora), 3 kontrole dotyczyły notyfikacji otrzymanej z systemu RAPEX.

W roku 2025 w ramach nadzoru nad produktami kosmetycznymi u 1 importera stwierdzono nieprawidłowości w zakresie oceny raportu bezpieczeństwa. W wyniku nieprawidłowości stwierdzonych podczas przeprowadzonej kontroli wydano 1 decyzję w przedmiocie nałożenia kary pieniężnej za brak dokumentacji dotyczącej oceny bezpieczeństwa produktu kosmetycznego. Pobrano 2 próby produktów kosmetycznych do badań mikrobiologicznych, w wyniku których nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie jakości mikrobiologicznej badanych produktów. W 2025 roku kontrolą jakości mikrobiologicznej objęto produkty kosmetyczne przeznaczone dla dzieci i niemowląt.

5.2. Choroby zawodowe

W 2025 roku wydano 6 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 1 decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej. W roku 2025 wpłynęło ogółem 20 zgłoszeń podejrzenia choroby zawodowej dotyczących zakładów pracy zlokalizowanych na terenie miasta m.in. pod postacią: astma oskrzelowa (1 zgłoszenie), alergiczny nieżyt nosa (1 zgłoszenie), przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym trwającym co najmniej 15 lat (3 zgłoszenia), przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy (6 zgłoszeń), przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy (2 zgłoszenia), obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo – nerwowego spowodowany hałasem, wyrażony podwyższeniem progu słuchu wielkości co najmniej 45 dB w uchu lepiej słyszącym, obliczony jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1, 2 i 3 kHz (3 zgłoszenia) oraz choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa (4 zgłoszenia).

Tab. 11 Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w Kaliszu w latach 2023-2025

<i>Rodzaj stwierdzonych najczęściej chorób zawodowych</i>	<i>Rok</i>	<i>Liczba przypadków</i>
<i>Astma oskrzelowa</i>	<i>2023</i>	<i>0</i>
	<i>2024</i>	<i>0</i>
	<i>2025</i>	<i>1</i>
<i>Alergiczny nieżyt nosa</i>	<i>2023</i>	<i>0</i>
	<i>2024</i>	<i>0</i>
	<i>2025</i>	<i>1</i>
<i>Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat</i>	<i>2023</i>	<i>4</i>
	<i>2024</i>	<i>0</i>
	<i>2025</i>	<i>3</i>
<i>Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy</i>	<i>2023</i>	<i>1</i>
	<i>2024</i>	<i>0</i>
	<i>2025</i>	<i>0</i>
<i>Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa (w tym COVID-19)</i>	<i>2023</i>	<i>26</i>
	<i>2024</i>	<i>2</i>
	<i>2025</i>	<i>1</i>

5.3. Podsumowanie

1. W roku 2025 ilość obiektów w ewidencji PSSE w Kaliszu wzrosła o 18 zakładów w porównaniu z rokiem poprzednim. Zaobserwowano natomiast nieznaczny spadek liczby pracowników zatrudnionych w zakładach ujętych w ewidencji. Może to być spowodowane wprowadzeniem zmechanizowanych procesów technologicznych w zakładach pracy.
2. Duże zmiany w rejestracji podmiotów gospodarczych (likwidacja, powstawanie nowych) utrudnia ocenę narażenia na czynniki szkodliwe.
3. W roku 2025 wzrosła ilość wydanych decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej w stosunku do roku 2024, natomiast ilość decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej zmalała. Istotny problem stanowi udowodnienie zawodowego charakteru choroby, zwłaszcza w przypadku likwidacji zakładu pracy.

4. Kontynuowano nadzór nad substancjami i mieszaninami niebezpiecznymi, prekursorami, produktami biobójczymi i nad produktami kosmetycznymi. W 2025 roku przeprowadzono m.in. kontrole w podmiotach zajmujących się wprowadzaniem do obrotu produktów chemicznych, w tym produktów biobójczych do użytku konsumenckiego i profesjonalnego. Szczególną uwagę zwrócono na mieszaniny chemiczne zawierające metanol w zakresie obowiązujących.
5. W roku sprawozdawczym kontynuowano nadzór nad zakładami, w których pracują osoby zawodowo narażeni na działanie szkodliwych czynników biologicznych z 2 i 3 grupy zagrożenia biologicznego. Wszyscy pracodawcy sporządzili ocenę ryzyka zawodowego uwzględniającego czynniki biologiczne. Ogółem eksponowanych na działanie czynników biologicznych było 1333 pracowników. Jak wynika z prowadzonych w 2025 roku czynności pracodawcy mają świadomość realnego zagrożenia związanego ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi w środowisku pracy.
6. W 2025 roku kontynuowano nadzór nad podmiotami, w których występuje narażenie pracowników na działanie czynników rakotwórczych, mutagennych lub reprotoksycznych. Ogółem w zakładach pracy zlokalizowanych na terenie Kalisza w narażeniu na te czynniki zatrudnionych było 49 pracowników, w tym 7 kobiet.
7. W roku 2025 w Kaliszu zaobserwowano wzrost zgłoszeń zatruc narkotykami w stosunku do roku 2024 oraz nieznaczny wzrost zatruc środkami zastępczymi. Większość zgłoszonych przypadków zatruc dotyczyło mężczyzn w przedziale wiekowym od 20 do 39 lat. W roku sprawozdawczym zgłoszone przypadki zatruc środkami zastępczymi często dotyczyły substancji niezidentyfikowanych na poziomie zgłoszenia, natomiast w przypadku zatruc narkotykami, na podstawie przeprowadzonych testów narkotykowych, podmiot leczniczy wskazywał na mieszanki kilku typów substancji psychoaktywnych zażywanych łącznie.
8. W 2025 roku w ramach nadzoru nad produktami kosmetycznymi szczególną uwagę zwrócono na obowiązki jakie ciążyą na importerach produktów kosmetycznych spoza Unii Europejskiej.

VI. WARUNKI SANITARNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH

6.1. Nadzór nad placówkami oświatowo-wychowawczymi

W roku 2025 w ewidencji PSSE w Kaliszu zostało zarejestrowanych ogółem 212 placówek zlokalizowanych na terenie miasta Kalisza, w tym: placówki systemu oświaty, placówki przeznaczone na pobyt dzieci do lat 3 oraz placówki letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży (111 placówek stałych, 101 placówek sezonowych). Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży skontrolowała 86 placówek, w tym: 66 placówek stałych i 20 placówek sezonowych.

Tab.12. Nadzór nad placówkami oświatowo-wychowawczymi w roku 2025

Rodzaj placówki	Liczba placówek skontrolowanych	Liczba dzieci i młodzieży	Liczba przeprowadzonych kontroli
Żłobki	13	570	14
Przedszkola	27	2433	29
Szkoły podstawowe	10	2112	13
Zespoły szkół	8	3505	10
Szkoły policealne	0	0	0
Liceum ogólnokształcące	4	2564	4
Placówki letniego i zimowego wypoczynku (turnusy)	20	619	20
Inne (świetlice, domy dziecka, ośrodki wychowawcze, domy studenta)	4	166	4
Ogółem	86	11969	94

6.2. Funkcjonalność i stan techniczny budynków

Na terenie miasta Kalisza wszystkie skontrolowane placówki oświatowo-wychowawcze znajdują się w budynkach przystosowanych na pobyt dzieci i młodzieży. Na ogólną liczbę 86 placówek skontrolowanych, w 4 (4,6 %) stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wymagań sanitarno-technicznych. Uchybienia dotyczyły niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego ścian/sufitów w: hali sportowej, pomieszczeniach zaplecza sanitarnego (szatnie, natryskownie, ubikacje), ubikacjach ogólnodostępnych, magazynie sprzętu sportowego, ubikacji dla osób niepełnosprawnych, salach lekcyjnych, szatni centralnej dla uczniów, sali gimnastycznej oraz w ciągach komunikacyjnych; zniszczonych parkietów w salach lekcyjnych; braku wentylacji mechanicznej w pomieszczeniach sanitarnych (WC, natryskownie).

W 2025 roku tutejszy organ wydał 4 decyzje administracyjne w celu usunięcia nieprawidłowości w zakresie sanitarno-technicznym. Wydał także 2 decyzje w przedmiocie spełnienia wymagań sanitarno-lokalowych w żłobkach.

6.3. Zaopatrzenie w wodę i kanalizacja

Na terenie miasta Kalisza wszystkie skontrolowane obiekty podłączone są do wodociągu miejskiego oraz kanalizacji centralnej. Nie występują ustępy zewnętrzne. W ww. placówkach została zapewniona bieżąca ciepła woda.

Pomieszczenie sanitarne dla dziewcząt w II Liceum Ogólnokształcącym w Kaliszu

6.4. Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego i rekreacji

W ramach nadzoru sanitarnego oceniono warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w 22 placówkach. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że 14 szkół posiada zespoły sportowe z boiskiem, 6 szkół posiada zespoły sportowe bez boiska, 1 szkoła posiada salę gimnastyczną z boiskiem, 1 szkoła posiada salę rekreacyjno-zastępcą. Ponadto stwierdzono, że 12 szkół korzysta także z infrastruktury do wychowania fizycznego poza placówką, tj. basen, hala sportowa, boisko sportowe.

Postępowanie administracyjne mające na celu poprawę warunków sanitarno-technicznych w zespołach sportowych prowadzone jest w 3 placówkach (szkole podstawowej, zespole szkół ponadpodstawowych, liceum ogólnokształcącym). W pozostałych skontrolowanych szkołach warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego są dobre.

W roku 2025 zakończono budowę nowego obiektu sportowego przy zespole szkół ponadpodstawowych - boisko wielofunkcyjne z zadaszeniem.

Boisko wielofunkcyjne z zadaszeniem przy Zespole Szkół Techniczno-Elektronicznych w Kaliszu

6.5. Meble szkolne

Prawidłowe dostosowanie mebli edukacyjnych do wzrostu dzieci i młodzieży ma istotny i zasadniczy wpływ na ich postawę i zdrowie. Właściwy dobór stanowiska pracy zapewnia nie tylko komfort przy pisaniu, czytaniu, lecz także zapobiega powstawaniu wad postawy. Ocena dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii przeprowadzono w 9 placówkach (45 oddziałach). W sumie oceniono 756 stanowisk pracy ucznia/przedszkolaka. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

Sale lekcyjne w Szkole Podstawowej nr 12 w Kaliszu

6.6. Rozkłady zajęć szkolnych

W roku 2025 nie prowadzono oceny rozkładu zajęć lekcyjnych w szkołach znajdujących się na terenie miasta Kalisza.

6.7. Dożywianie w szkołach

W 2025 roku w 10 szkołach (co stanowi 45,4% skontrolowanych szkół) prowadzono dożywianie uczniów (ogólna liczba uczniów w tych placówkach – 2458). Z posiłków finansowanych przez MOPS korzystało 220 uczniów.

Rodzaj serwowanych w szkole posiłków przedstawia tabela 21

Tab. 13. Liczba i % dzieci korzystających z posiłków w skontrolowanych placówkach w roku 2025

Rodzaj posiłku	Liczba dzieci korzystających z posiłków		% ogólnej liczby dzieci w szkołach	
	2025	2024	2025	2024
pełne obiady	535	605	21,8	17,2
ciepłe posiłki jednodaniowe	0	50	0	1,4
napój (herbata)	179	0	7,3	0
Ogółem	714	655	29,1	18,6

6.8. Opieka medyczna

W 2025 roku skontrolowano 18 gabinetów profilaktycznej opieki zdrowotnej, które funkcjonują w szkołach. Wszystkie skontrolowane gabinety pielęgniarskie wyposażone są w bieżącą zimną i ciepłą wodę. Podczas kontroli nie wniesiono uwag zarówno do stanu technicznego jak i sanitarnego.

6.9. Nadzór nad substancjami chemicznymi i mieszaninami niebezpiecznymi

W 2025 roku oceniono realizację wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych w 4 szkołach znajdujących się na terenie miasta Kalisza. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

6.10. Ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych

Zbyt ciężki tornister/plecak może zaburzyć prawidłowy rozwój kręgosłupa dziecka, skutkiem czego jest boczne skrzywienie kręgosłupa czyli skolioza. Ciężary noszone przez dzieci wpływają negatywnie na stawy biodrowe, kolana, a także stopy.

Skutki wad postawy, nabyte w dzieciństwie ujawniają się najczęściej dopiero w dojrzałym wieku (zwyrodnienie, ból kręgosłupa i stawów, nieprawidłowości w funkcjonowaniu narządów wewnętrznych). Zgodnie z zaleceniami Głównego Inspektora Sanitarnego, ciężar szkolnego tornistra/plecaka nie powinien przekraczać 10-15% masy ciała ucznia. W 2025 roku przeprowadzono badania dotyczące oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych. Ocenie poddano 139 uczniów klas I-VIII szkoły podstawowej. W wyniku badań stwierdzono, że 22 uczniów (16%) posiadało tornistry, których waga nie przekracza 10% masy ciała; 70 uczniów (50%) posiadało tornistry, których waga mieściła się w przedziale 10%-15% masy ciała; 47 uczniów (34%) posiadało tornistry, których waga przekraczała 15% masy ciała – wynik nieprawidłowy.

Należy podkreślić, że we wszystkich skontrolowanych szkołach zapewniono uczniom miejsce na pozostawienie części podręczników i przyborów szkolnych.

6.2. Wypoczynek dzieci i młodzieży

W 2025 roku na terenie miasta Kalisza skontrolowano 20 turnusów zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych. We wszystkich placówkach zapewniono uczestnikom wypoczynku prawidłowe warunki sanitarno-higieniczne. Nie odnotowano wypadków, zachorowań ani zatruc pokarmowych.

6.3. Podsumowanie

1. W 2025 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kaliszu wydał 4 decyzje administracyjne, w związku ze stwierdzonymi uchybieniami dot. warunków sanitarno-technicznych w placówkach oświatowo-wychowawczych (w 2024 roku – 6 decyzji).
2. Placówki systemu oświaty zlokalizowane na terenie miasta Kalisza są podłączone do sieci wodociągów publicznych i są skanalizowane. W pomieszczeniach sanitarnych zapewniono bieżącą zimną i ciepłą wodę oraz podstawowe środki do utrzymania higieny osobistej (papier toaletowy, mydło w płynie, ręczniki papierowe/suszarki do rąk).
3. Meble na stanowiskach pracy ucznia/przedszkolaka są dostosowane są do zasad ergonomii.
4. W roku sprawozdawczym skontrolowano 20 placówek zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży zlokalizowanych na terenie Kalisza. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wymagań sanitarno-higienicznych. Wśród uczestników wypoczynku nie odnotowano wypadków oraz zatruc pokarmowych.

VII. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOSCI I ŻYWIENIA

7.1. Zakres nadzoru sanitarnego

W 2025 roku w ewidencji zakładów żywnościowo-żywnieniowych w Kaliszu znajdowało się ogółem 2049 obiektów (w roku 2024 – 1995 obiekty):

- 143 obiekty produkcji żywności,
- 1481 obiekty obrotu żywnością,
- 309 zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego,
- 101 zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego,
- 15 produkcja/obrot materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

W porównaniu do roku ubiegłego liczba obiektów znajdujących się pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej wzrosła o 54 – złożono 54 wnioski o zatwierdzenie i wpis do rejestru zakładów. Przeprowadzono 625 kontroli dodatkowych (kontrole środków spożywczych w ramach granicznej kontroli sanitarnej, kontrole interwencyjne, kontrole w ramach systemu RASFF, kontrole związane z urzędowym poborem próbek żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością).

7.2. Stan sanitarny obiektów w 2025 roku

W 2025 roku w nadzorowanych obiektach przeprowadzono 201 kontroli i rekontroli. Nałożono 4 grzywny w drodze mandatu karnego na łączną kwotę 2200,00 zł za stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości. Grzywny nałożono w obiektach żywnościowo-żywnieniowych za nieprzestrzeganie prawa żywnościowego w ciastkarni, obiekcie ruchomym i tymczasowym, sklepie i zakładzie małej gastronomii. Wydano ogółem 8 decyzji administracyjnych nakazujących doprowadzenie obiektu do odpowiedniego stanu sanitarno-higienicznego, w tym 2 unieruchamiające działalność zakładu. Wobec 3 podmiotów wystosowano wnioski o wymierzenie kary pieniężnej do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego ze względu na utrudnianie przeprowadzenia czynności kontrolnych oraz prowadzenia działalności bez złożenia do właściwego państwowego powiatowego inspektora sanitarnego wniosku o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej. W 2025 roku wzorem lat poprzednich pracownicy Sekcji Higieny Żywności i Żywienia prowadzili wzmożony nadzór sanitarny obiektów produkcji i obrotu żywności, a zwłaszcza obiektów żywienia zbiorowego, poprzez przeprowadzanie kontroli sanitarnych w dni wolne od pracy w okresie wakacyjnym.

W 2025 roku przeprowadzono łącznie 18 kontroli obiektów żywnościowo-żywnościowych. Na nadzorowanym terenie nie występują obiekty sezonowe, większość kontroli obejmowała obiekty żywienia zbiorowego typu otwartego, w tym zakłady małej gastronomii (zwrócono uwagę na obiekty małej gastronomii posiadające w okresie letnim ogródki zewnętrzne oraz automaty do lodów i punkty sprzedaży lodów - obiekty ruchome i tymczasowe).

7.3. Najczęściej stwierdzane uchybienia w poszczególnych grupach obiektów

W nadzorowanych obiektach podczas przeprowadzania czynności kontrolnych (również w przypadku kontroli interwencyjnych) stwierdzono nieprawidłowości dotyczące przede wszystkim:

- braku czystości i porządku – zakłady małej gastronomii oraz zakłady produkcyjne,
- niewłaściwych warunków przechowywania żywności – sklepy spożywcze,
- stwierdzenia żywności po upływie okresu przydatności do spożycia – sklepy spożywcze,
- braku prawidłowo zorganizowanych warunków do mycia i suszenia rąk – zakład produkcyjny,
- nieodpowiedniego stanu technicznego urządzeń oraz powierzchni (ścian i podłóg) – zakłady produkcyjne.

Najwięcej nieprawidłowości stwierdzono podczas kontroli stron internetowych – sprzedaż suplementów diety na odległość. Nieprawidłowości dotyczyły przede wszystkim stosowania niewłaściwej reklamy i prezentacji środków spożywczych tj. stosowania nieautoryzowanych oświadczeń zdrowotnych.

7.4. Stan sanitarny środków transportu żywności

W 2025 roku organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Kaliszu skontrolowały 6 środków transportu żywności. Większość obiektów obrotu żywnością dysponuje prawidłowymi środkami transportu, dobrymi technicznie i przeznaczonymi wyłącznie do przewozu artykułów spożywczych.

Zakłady produkujące żywność posiadają na ogół własne środki transportu, pozytywnie zaopiniowane przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Niektóre zakłady korzystają z usług specjalistycznych firm transportowych.

Od 2025 roku przedsiębiorcy prowadzący firmy transportowe składali wnioski o zatwierdzenie i o wpis do rejestru, na podstawie których przeprowadzone były oględziny, a następnie wydawane decyzje zatwierdzające oraz zaświadczenia o wpisie do rejestru.

Rejestr środków transportów prowadzony jest od 2006 roku. W chwili obecnej znajduje się w nim 767 obiektów na terenie miasta Kalisza. Nie jest to jednak liczba realna, gdyż większość przedsiębiorców nie składa wniosków o wykreślenie z rejestru obiektów zużytych lub sprzedanych.

7.5. Jakość zdrowotna środków spożywczych

W 2025 roku zaplanowano do poboru 439 próbek żywności. Natomiast pobrano 395 próbek produktów żywnościowych. Badania 22 zbadanych próbek wykazały nieprawidłowości:

- oznaczanie w kierunku WWA z grupy kawa, herbata, kakao, herbatki owocowe i ziołowe - 1 próbka (Proszek kakaowy mix 10-12% prowadzono postępowanie wyjaśniające w ramach systemu RASFF),
- oznaczanie w kierunku Ochratoksyny A z grupy kawa, herbata, kakao, herbatki owocowe i ziołowe - 1 próbka (Proszek kakaowy mix 10-12% prowadzono postępowanie wyjaśniające w ramach systemu RASFF),
- oznaczanie w kierunku mikrobiologii – 15 próbek, w tym 5 próbek z grupy zioła (Ziele angielskie ziarno – było prowadzone postępowanie wyjaśniające w ramach systemu RASFF), przyprawy, 5 próbek z grupy mleko i przetwory mleczne (produkt pn. Lody z automatu świderki o smaku czekoladowym – została wydana decyzja nakazująca unieruchomienie automatu do produkcji lodów do czasu uzyskania prawidłowych wyników badań przedmiotowego produktu oraz skuteczne mycie i dezynfekcję sprzętu i powierzchni produkcyjnych) oraz 5 próbek z grupy mięso, podroby i produkty mięsne (produkt PolGast Kebab Edirne surowy wyrób mięsny, drobiowy z kurczaka, głęboko mrożony – utworzono powiadomienie RASFF i przekazano sprawę do podległej PSSE),
- oznaczanie w kierunku oceny organoleptycznej Kefiru truskawkowego – 5 próbek. Produkt pn. Kefir truskawkowy badano w kierunku mikrobiologicznym w postępowaniu wyjaśniającym dot. zatrucia pokarmowego – w tym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

7.6. Ocena spraw załatwianych w systemie RASFF

Sekcja Higieny Żywności i Żywienia przeprowadza kontrole w ramach funkcjonowania systemu RASFF (System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Pasz), który służy do wymiany informacji pomiędzy organami urzędowej kontroli w Europie będącymi członkami tego systemu.

Do systemu wprowadzane są informacje o żywności, paszach i materiałach do kontaktu z żywnością, potencjalnie niebezpiecznych dla zdrowia ludzi, zwierząt lub środowiska i działaniach następujących w wyniku zidentyfikowania takich produktów.

W roku 2025 tutejszy organ otrzymał 103 powiadomienia informacyjne i alarmowe w ramach funkcjonowania systemu RASFF. 2 powiadomienia odnosiły się do podmiotów działających na nadzorowanym terenie, w związku z czym przeprowadzono 2 kontrole w celu wyjaśnienia wątpliwości związanych z przekazaną dokumentacją przez podmioty. Powiadomienia te dotyczyły wykrycia obecności *Salmonella* spp. w partii ziela angielskiego ziarno, przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu (NDP) aflatoksyny B1 oraz sumy aflatoksyn w orzechach laskowych pochodzących z Azerbejdżanu.

Wobec 1 podmiotu prowadzącego działalność w zakresie obrotu żywnością podjęto działania administracyjne - wydano decyzję nakazującą wycofanie z obrotu produktów zakwestionowanych, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa żywnościowego.

Wszystkie kontrole w ramach systemu RASFF zostały przeprowadzone niezwłocznie po otrzymaniu zgłoszenia – kwestionowane produkty zostały wycofane z obrotu lub nie stwierdzono ich obecności w czasie przeprowadzania czynności wyjaśniających. Kontrole są priorytetowe w działaniach pionu nadzoru żywności i żywienia Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kaliszu.

7.7. Jakość zdrowotna przedmiotów użytku

Nadzór nad przedmiotami użytku oraz opakowaniami do żywności prowadzony jest zgodnie z zaleceniami WSSE w Poznaniu w ramach systemu RASFF lub harmonogramem poboru próbek. W 2025 roku pobrano 8 próbek materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością - 6 próbek w kierunku migracji specyficznej, 1 próbkę w kierunku migracji globalnej oraz 1 próbkę w kierunku oceny organoleptycznej. Badania nie wykazały nieprawidłowości.

7.8. Ocena sposobu żywienia

Nadzorem sanitarnym objętych jest 101 obiektów żywienia zbiorowego zamkniętego. W 2025 roku skontrolowano 8 obiektów. W tej grupie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Podczas kontroli oceniono zestawienia dekadowe posiłków pod kątem przestrzegania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz.U. 2016 poz. 1154).

W 2025 roku prowadzono nadzór nad działalnością pionu żywieniowego w szpitalach oraz zakładach opiekuńczych. Skontrolowano działalność w 2 obiektach tj. Szpital Kalmedica Sp. z o.o., ul. Częstochowska 71/75, 62-800 Kalisz oraz Dom Pomocy Społecznej, ul. Winiarska 16, 62-800 Kalisz.

Kontrole ww. obiektów ukierunkowane były na ocenę warunków higieniczno-sanitarnych, organizację procesu żywienia oraz przestrzeganie zasad dobrej praktyki higienicznej i systemu HACCP. W trakcie prowadzonych czynności kontrolnych szczególną uwagę zwracano na prawidłowość przygotowywania posiłków dla osób przebywających całodobowo w placówkach, warunki przechowywania środków spożywczych, stan sanitarno-techniczny zaplecza kuchennego oraz wyposażenia, a także na higienę personelu mającego kontakt z żywnością. Kontrole obejmowały również ocenę dokumentacji związanej z funkcjonowaniem systemów GHP i HACCP. Istotnym elementem była także ocena jadłospisów pod kątem ich urozmaicenia oraz dostosowania do potrzeb żywieniowych mieszkańców domów pomocy społecznej oraz pacjentów szpitali, w tym osób wymagających diet specjalnych. Zwracano uwagę na prawidłową organizację żywienia dietetycznego oraz zapewnienie odpowiedniej jakości zdrowotnej posiłków.

7.9. Podsumowanie

Rok 2025 był kontynuacją zadań w stosunku do lat ubiegłych. Stan sanitarno-higieniczny obiektów żywności i żywienia nadzorowanych przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Kaliszu był zróżnicowany w poszczególnych grupach podmiotów żywnościowych, ale utrzymuje się nadal na dość wysokim poziomie. Wszystkie przedsiębiorstwa branży spożywczej wdrożyły system jakości HACCP oraz Dobrą Praktykę Produkcyjną (GMP) i Dobrą Praktykę Higieniczną (GHP).

VIII. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

Działania w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia podejmowane w 2025 roku przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kaliszu wynikały przede wszystkim z potrzeb zdrowotnych społeczeństwa oraz aktualnej sytuacji epidemiologicznej. Stanowiły one istotny element realizacji zadań statutowych Państwowej Inspekcji Sanitarnej, ukierunkowanych na poprawę stanu zdrowia populacji oraz kształtowanie prozdrowotnych postaw w środowisku lokalnym. Specjaliści ds. oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia inicjowali, koordynowali oraz realizowali działania edukacyjne i profilaktyczne we współpracy z placówkami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, jednostkami samorządu terytorialnego, organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz zdrowia publicznego.

Logo XII edycji Kaliskiego Tygodnia Zdrowia

W roku 2025 odbyła się XII edycja Kaliskiego Tygodnia Zdrowia – 2025, ph. „Z pasją po zdrowie od juniora do seniora” pod honorowym patronatem: Marka Woźniaka - Marszałka Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego, Agaty Sobczyk – Wojewody Wielkopolskiej, Krystiana Kinastowskiego - Prezydenta Miasta Kalisza, Jana Adama Kłysza - Starosty Kaliskiego oraz Igora Bykowskiego - Wielkopolskiego Kuratora Oświaty.

Organizatorem wydarzenia była Sekcja Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kaliszu, przy współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu, Kuratorium Oświaty w Poznaniu i Delegatury w Kaliszu, Starostwem Powiatowym w Kaliszu, Urzędem Miasta Kalisza, Strażą Miejską Kalisza, Komendą Miejską Policji w Kaliszu, Szkolnym Związkiem Sportowym w Kaliszu, Młodzieżowym Domem Kultury w Kaliszu, PBP Książnicą Pedagogiczna w Kaliszu oraz Technikum im. św. Józefa w Kaliszu. W konkursach, quizach wiedzy oraz konkurencjach sportowych uczestniczyli: przedszkolaki, uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych a także osoby dorosłe. Łącznie w zadaniu wzięło udział 2426 osób, w tym 1942 dzieci i młodzieży oraz 484 osoby dorosłe.

W roku 2025 rozpoczęto realizację wojewódzkiego projektu edukacyjnego „**Gdy coś Ci chodzi po głowie - profilaktyka wszawicy**”. Głównym celem projektu edukacyjnego jest ograniczenie rozprzestrzeniania się wszawicy poprzez edukację zdrowotną. Projekt kształtuje nawyki higieniczne u dzieci, zwiększa ich wiedzę o profilaktyce oraz podnosi świadomość rodziców i opiekunów w tym zakresie.

W 2025 roku, wzorem lat poprzednich, Urząd Miasta Kalisza zakupił ustniki do smokerlyzerów, które następnie przekazano Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kaliszu. Działanie to umożliwiło kontynuację badań poziomu tlenku węgla w wydychanym powietrzu wśród mieszkańców Kalisza oraz powiatu, stanowiąc istotne wsparcie dla realizacji profilaktyki antytytoniowej i wczesnej edukacji zdrowotnej społeczności lokalnej.

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kaliszu brali udział w imprezach prozdrowotnych organizowanych na terenie Kalisza. W działaniach edukacyjnych prowadzonych podczas Białych Sobót, festynów i pikników profilaktycznych wykorzystywano pomoce dydaktyczne w postaci modeli grzybów, zakupione przez Urząd Miasta Kalisza oraz Starostwo Powiatowe w Kaliszu. Modele te są regularnie stosowane podczas przedsięwzięć profilaktycznych i spotkań środowiskowych, co zwiększa atrakcyjność przekazu oraz skuteczność edukacji zdrowotnej wśród mieszkańców.

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Kaliszu brali udział w imprezach prozdrowotnych organizowanych na terenie miasta Kalisza:

- Kaliski Festiwal Nauki – 13 – 15 marca 2025 r.

- Białe Soboty: 22.02.2025 r., 29.03.2025 r., 26.04.2025 r., 10.05.2025 r., 07.06.2025 r., 13.09.2025 r., 26.09.2025 r., 11.10.2025 r., 25.10.2025 r.

- Targi na Plantach - 27.09.2025 r.,

a także w imprezach prozdrowotnych na terenie powiatu kaliskiego, w których również uczestniczyli mieszkańcy Kalisza:

- dożynki powiatowo – gminne w Brzezinach - 07.09.2025 r.
- dożynki gminne w Liskowie - 24.08.2025 r.

W 2025 roku prowadzono szerokie działania informacyjno – edukacyjne dotyczące:

- poprawy nawyków żywieniowych oraz zwiększenia aktywności fizycznej, w tym realizacja kampanii społecznej „Safe2Eat”,
- ograniczenia zdrowotnych następstw palenia tytoniu wśród dzieci, młodzieży i ogółu społeczeństwa, zapobiegania paleniu tytoniu i inhalowaniu e-papierosów wśród uczniów, zmniejszenia narażenia dzieci na bierne palenie tytoniu,
- edukacji młodych ludzi oraz całego społeczeństwa w zakresie zapobiegania HIV/AIDS,
- wzrostu wiedzy na temat wpływu nowych substancji psychoaktywnych na funkcjonowanie ludzkiego organizmu,
- wzrostu poziomu wiedzy społeczeństwa na temat kleszczy, związanych z nimi zagrożeniami oraz profilaktyki chorób odkleszczowych,
- profilaktyki grypy,
- bezpieczeństwa dzieci podczas wypoczynku zimowego i letniego,
- profilaktyki nowotworowej w ramach projektu „Co kryją Twoje piersi?”,
- profilaktyki higieny jamy ustnej w ramach projektu „Mam zdrowe zęby”.

Przedsięwzięcia prozdrowotne adresowane były do szerokiego kręgu odbiorców w liczbie **49 590 osób**.

W roku 2025 na terenie **miasta Kalisza** realizowano następujące programy zdrowotne i prowadzono akcje oraz kampanie społeczne:

1. **„Mamo, Tato – co Wy na to?”**- program edukacyjny dla dzieci w wieku 5-6 lat, którego głównym celem jest zwrócenie uwagi rodziców i opiekunów na specyfikę rozwoju, istotę zmian fizycznych i psychicznych dziecka, ze szczególnym naciskiem na ich potrzeby, słabości i kryzysy.
2. **„Czyste powietrze wokół nas”** – program edukacji antytytoniowej dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym, ich rodziców lub opiekunów. Ma on za zadanie wykształcić u dzieci umiejętność radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy oraz wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy.
3. **Program „Skąd się biorą produkty ekologiczne”** – program edukacyjny adresowany dla dzieci przedszkolnych 5-6 letnich. Jego celem jest zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Jednym z głównych założeń programu jest propagowanie zdrowego stylu życia. Program skierowany jest również do rodziców czy opiekunów dzieci.

4. **„Nie pal przy mnie, proszę”** – program edukacji antytytoniowej dla dzieci z klas I-III szkół podstawowych. Jego zadaniem jest uporządkowanie i poszerzenie informacji na temat zdrowia, uświadomienie dzieciom, że palenie jest szkodliwe dla zdrowia, uwrażliwienie dzieci na szkodliwe oddziaływanie dymu papierosowego związane z biernym paleniem, wykształcenie u dzieci umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, gdy inni ludzie przy nich palą.
5. **„Bieg po zdrowie”** - program antytytoniowej edukacji zdrowotnej dla uczniów IV klas szkół podstawowych, którego głównym celem jest zapobieganie paleniu papierosów wśród uczestników zajęć, zarówno obecnie jak i w przyszłości, a także ukazanie atrakcyjności życia wolnego od uzależnienia od tytoniu.
6. **Projekt edukacyjny „Trzymaj Formę!”** - adresatami są uczniowie klas V – VIII szkół podstawowych i ich rodzice. Inicjatywa propagująca zdrowy styl życia o unikalnym dwukierunkowym podejściu: promującym przyjemne, zbilansowane odżywianie połączone z regularną aktywnością fizyczną. Program oparty jest na założeniu, że aktywny styl życia jest zdrowy, przyjemny, łatwo osiągalny i przystępny finansowo dla wszystkich niezależnie od wieku, płci i aktualnej sprawności fizycznej.
7. **Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych „ARS, czyli jak dbać o miłość?”** dla uczniów szkół ponadpodstawowych. Celem programu jest ograniczenie używania alkoholu, tytoniu, narkotyków i środków zastępczych tzw. „dopalaczy” przez młodzież, a więc czynników, które mają zdecydowanie negatywny wpływ na zdrowie i mogą prowadzić do uzależnień.
8. **Program profilaktyki raka szyjki macicy „Wybierz życie – pierwszy krok”** – celem głównym programu jest zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę, poprzez zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy i roli wirusa HPV w jego powstawaniu, kształtowanie świadomości na temat czynników zwiększających ryzyko raka szyjki macicy, motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie.
9. **„Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS”** - głównymi zadaniami programu są: ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV m.in. poprzez zapewnienie odpowiedniego dostępu do informacji, edukacji i usług w zakresie profilaktyki HIV/AIDS tj.: prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych, szkoleń, konkursów dla młodzieży szkolnej i lokalnej społeczności, przekazywanie informacji o punktach wykonujących testy na obecność HIV z profesjonalnym poradnictwem (PKD).

10. **Program profilaktyki czerniaka „Znamie! Znam je?”** - celem programu jest zwiększenie świadomości młodzieży (szkoły ponadpodstawowe) na temat czerniaka, zachęcenie do regularnego badania skóry oraz przestrzegania podstawowych zasad ochrony przed czerniakiem.

11. **Program: „Podstępne WZW”** - dotyczy profilaktyki zakażeń HAV, HBV i HCV, jest odpowiedzią na pojawiające się wciąż nowe przypadki zakażeń. Jednym ze sposobów przeciwdziałania temu zjawisku jest podnoszenie poziomu wiedzy, pozwalającej na rozpoznawanie i unikanie sytuacji, w których może dojść do zakażenia. Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C.

12. Realizacja projektów edukacyjnych:

- „Co kryją Twoje piersi?”,
celem którego jest upowszechnianie wiedzy o profilaktyce raka piersi, motywowanie do regularnych badań przesiewowych (w tym samobadania) oraz przełamywanie tabu związanego z chorobą.

- „Mały kleszcz- duży problem?”,
który ma na celu zwiększenie świadomości społecznej na temat zagrożeń związanych z kleszczami oraz profilaktykę chorób odkleszczowych (borelioza, kleszczowe zapalenie mózgu - KZM).

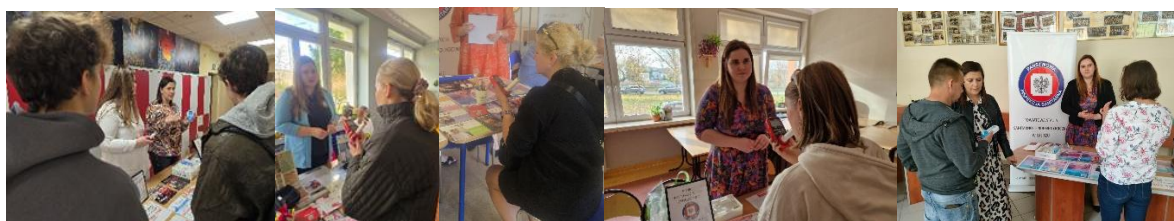
- „Talerz zdrowego żywienia”,
celem którego jest kształtowanie właściwych nawyków żywieniowych i popularyzacja zasad prawidłowego bilansowania posiłków, zobrazowanie prawidłowych proporcji składników w codziennej diecie w sposób prostszy i bardziej intuicyjny niż dotychczasowe piramidy żywieniowe.

- „Mam zdrowe zęby”,
który ma na celu budowanie właściwych nawyków, popularyzację zasad higieny jamy ustnej oraz profilaktykę próchnicy, szczególnie wśród dzieci w wieku wczesnoszkolnym.

- „Profilaktyka antytytoniowa”,
całokształt działań edukacyjnych, społecznych i prawnych, mających na celu zapobieganie sięganiu po wyroby tytoniowe (w tym e-papierosy), promowanie życia wolnego od dymu oraz pomoc w rzuceniu nałogu.

13. Profilaktyka szczepień ochronnych:

- **Program szczepień zalecanych przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV).**
Program ten jest realizowany od 2023 r. i w 2025 r. stanowił kontynuację działań rozpoczętych w latach poprzednich. Jego celem jest zwiększenie dostępności do bezpłatnych szczepień ochronnych oraz ograniczenie zachorowań na choroby wywoływane przez HPV, w tym nowotwory. Założeniem realizacji szczepień w szkołach jest rozszerzenie dostępu do programu prowadzonego w ramach podstawowej opieki zdrowotnej (POZ), niezależnie od złożonej deklaracji wyboru lekarza POZ przez ucznia oraz podstawy ubezpieczenia dziecka. Szczepienia w ramach programu są przeprowadzane u osób po ukończeniu 9. roku życia do ukończenia 14. roku życia. Mogą być wykonywane przez lekarza POZ na terenie szkół, za zgodą dyrektora placówki oświatowej. Szczepienia mają charakter dobrowolny. Decyzję o zaszczepieniu podejmuje rodzic lub opiekun prawny, natomiast ostatecznej kwalifikacji dokonuje lekarz POZ na podstawie przeprowadzonego badania lekarskiego.
- **Kampania: „Jesień bez infekcji”**
Celem kampanii jest promocja szczepień ochronnych przeciwko chorobom infekcyjnym oraz zakażeniom, nasilającym się w sezonie jesienno-zimowym (grypa, COVID-19, RSV, krztusiec, pneumokoki). Jej adresatami są: seniorzy, kobiety w ciąży oraz pracownicy i pracodawcy.

- **Jedno szczepienie – podwójna ochrona**
Od 15 października 2024 r. kobiety w ciąży mogą skorzystać z bezpłatnych szczepionek przeciwko krztuścowi. To odpowiedź Ministerstwa Zdrowia na postępujący wzrost zachorowań. Bezpłatne szczepienie w schemacie jednodawkowym przysługuje kobietom między 27. a 36. tygodniem ciąży. Aby z niego skorzystać, niepotrzebne są dodatkowe skierowania ani zaświadczenia – wystarczy kwalifikacja lekarza pierwszego kontaktu.

14. Realizacja akcji i kampanii społecznych:

- obchody Światowego Dnia Zdrowia,
- obchody Światowego Dnia bez Tytoniu,
- obchody Światowego Dnia Rzucania Palenia,
- obchody Światowego Dnia AIDS,
- kampania „EFSA Wybieraj Bezpieczną Żywność”,
- akcja „Bezpieczne Walentynki”,
- Akcja Zimowego Wypoczynku,
- Akcja Letniego Wypoczynku,
- obchody „Europejskiego Tygodnia Szczepień”,
- kampania „Jedyny taki test”,
- kampania „#mój pierwszy raz”,
- obchody Światowego Tygodnia Wiedzy o Antybiotykach,
- obchody „Tygodnia Higieny Rąk”.

Sekcja Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia koordynowała i nadzorowała działania promujące zdrowie poprzez:

- narady dla uczestników reprezentujących różne instytucje i grupy zawodowe,
- szkolenia dla ogółu społeczeństwa w ramach projektów: „Mały kleszcz- duży problem?”, a także „Co kryją Twoje piersi?”
- szkolenia edukacyjne dla młodzieży szkolnej, (Młodzieżowi Liderzy zdrowia kontra HIV, oraz kontra tytoń),
- pogadanki tematyczne,
- poradnictwo metodyczne,
- dystrybucję materiałów oświatowo zdrowotnych i pakietów edukacyjnych,
- współpracę z pracownikami ds. promocji zdrowia w jednostkach samorządowych,
- wizytacje placówek,

- wykorzystywanie inicjatyw lokalnych dotyczących promowania zdrowego stylu życia,
- współpracę z lokalnymi środkami masowego przekazu,
- monitoring i ewaluację.

Na terenie **miasta Kalisza** w 2025 roku przeprowadzono: 6 konferencji dla 600 osób, 66 narad z 298 osobami, 25 szkoleń dla 1 268 osób, 144 pogadanki/prelekcje dla 4 541 osób, 28 wizytacji programowych placówek, podczas których dokonano 88 ocen realizacji interwencji programowych:

- „Mamo, Tato – co Wy na to?” – 12,
- „Czyste powietrze wokół nas” - 13,
- „Skąd się biorą produkty ekologiczne?” – 7,
- „Nie pal, przy mnie proszę” – 8,
- „Bieg po zdrowie” – 4,
- „Znajdź właściwe rozwiązanie” – 3,
- „Trzymaj Formę!” – 14,
- „Wybierz życie – pierwszy krok” – 6,
- „ARS, czyli jak dbać o miłość?” – 4,
- „Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS” – 6,
- „Znamię! Znam je?” – 6,
- „Podstępne WZW” – 5.

15. Konferencja „Uzależnienia a zdrowie”:

W 2025 roku zorganizowano 3 konferencje pn. „Uzależnienia a zdrowie”, we współpracy z Komendą Miejską Policji w Kaliszu, Strażą Miejską Kalisza oraz specjalistami z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 1 w Kaliszu oraz specjalistką psychoterapii uzależnień – kierownikiem Oddziału Dziennego i Poradni Uzależnień MULTI MED w Kaliszu oraz Dziennego Oddziału Psychiatrycznego dla Dzieci i Młodzieży MED TEM w Kaliszu. Konferencje miały na celu zwiększenie świadomości młodzieży i kadry pedagogicznej w zakresie zagrożeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych, konsekwencji prawnych oraz wpływu uzależnień na zdrowie psychiczne i społeczne.

- 15 stycznia 2025 r. w Sali Zielonej Uniwersytetu Kaliskiego.

- 26 lutego 2025 r. w Auli Zespół Szkół Techniczno-Elektronicznych im. ks. Józefa w Kaliszu

- 27 marca 2025 r. w Zespole Szkół nr 9 w Kaliszu

W ramach działań oświatowo zdrowotnych i promujących zdrowie wydano i przekazano: **8 557 sztuk** materiałów edukacyjnych (tj. m.in. plakaty, poradniki, broszury, ulotki), liczne nagrody dla laureatów konkursów: „Palić, nie palić – oto jest pytanie?”, konkursu wiedzy o zdrowym stylu życia - „Trzymaj Formę!”, „EKO jest lepsze”, „Nie daj szansy AIDS”, „Bezpieczne Walentynki”, „Dbajmy o zdrowie”, „Myję zęby-moje odbicie w lustrze” i konkursów przeprowadzonych w ramach „Kaliskiego Tygodnia Zdrowia”, które zostały ufundowane przez: Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu, Wojewódzką Stację Sanitarno - Epidemiologiczną w Poznaniu, Karolinę Pawliczak oraz Alicję Łuczak – posłanki na sejm RP, Powiatową Stację Sanitarno - Epidemiologiczną w Kaliszu, Urząd Miasta Kalisza, Straż Miejską Kalisza, Starostwo Powiatowe w Kaliszu,

PBP Książnicę Pedagogiczną w Kaliszu, Komendę Miejską Policji w Kaliszu, Bank Spółdzielczy Ziemi Kaliskiej, Uniwersytet Kaliski im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego, Szkolny Związek Sportowy, Ośrodek Sportu Rekreacji i Rehabilitacji w Kaliszu, a także gadżety - **146 sztuk** otrzymane od Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu, Starostwa Powiatowego w Kaliszu, Urzędu Miasta Kalisza, Banku Spółdzielczego Ziemi Kaliskiej (tj. m.in. worki sportowe, komplety długopisów, kubki, kalendarze, odblaski, długopisy, ołówki, balony, koszulki).

Podsumowanie:

W 2025 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kaliszu realizował szeroko zakrojone działania w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia, odpowiadające na aktualne potrzeby zdrowotne mieszkańców oraz sytuację epidemiologiczną. Kluczowym wydarzeniem była XII edycja Kaliskiego Tygodnia Zdrowia, a także wdrożenie nowych projektów edukacyjnych, m.in. „Gdy coś Ci chodzi po głowie - profilaktyka wszawicy” oraz działań w zakresie profilaktyki tytoniowej i szczepień ochronnych. Prowadzono liczne programy profilaktyczne skierowane do dzieci, młodzieży i dorosłych, obejmujące tematykę zdrowego stylu życia, profilaktyki uzależnień, HIV/AIDS, nowotworów, chorób zakaźnych oraz bezpieczeństwa zdrowotnego. Działania realizowano we współpracy z placówkami oświatowymi, samorządami i wieloma instytucjami lokalnymi. Łącznie przedsięwzięcia prozdrowotne objęły 49 590 odbiorców. Zorganizowano konferencje, szkolenia, narady i prelekcje, prowadzono wizytacje placówek oraz dystrybuowano materiały edukacyjne i nagrody konkursowe. Podejmowane inicjatywy przyczyniły się do zwiększenia świadomości zdrowotnej mieszkańców Kalisza oraz wzmocnienia działań na rzecz profilaktyki i promocji zdrowia w środowisku lokalnym. Realizacja działań oświatowo-zdrowotnych przyczyniła się do zwiększenia świadomości zdrowotnej mieszkańców Kalisza, wspierała działania zapobiegawcze oraz sprzyjała ograniczaniu czynników ryzyka zdrowotnego. Podejmowane inicjatywy wpisywały się w priorytetowe kierunki polityki zdrowotnej państwa oraz lokalne potrzeby zdrowotne, stanowiąc ważny element systemu ochrony zdrowia publicznego na terenie miasta Kalisza.

IX. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Do zakresu zadań Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kaliszu należy uzgadnianie w szczególności:

- opiniowanie i uzgadnianie w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, obejmujące uzgodnienia dotyczące odstąpienia od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko oraz opiniowanie projektów dokumentów wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,
- opiniowanie w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, obejmujące wydawanie opinii, co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, wydanie opinii w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, wydanie opinii w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz wydanie opinii przed wydaniem postanowienia przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia w ramach ponownej oceny oddziaływania na środowisko,
- uzgadnianie warunków zabudowy w postępowaniach o wydanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu,
- kontrola obiektów w trakcie ich realizacji w zakresie zgodności z wymaganiami higienicznymi i zdrowotnymi,
- zajmowanie stanowiska w sprawie dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych,
- uzgadnianie dokumentacji projektowej budowy, rozbudowy i modernizacji obiektów budowlanych oraz dla zmiany ich sposobu użytkowania, pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych,
- wydawanie opinii co do zgodności z warunkami sanitarnymi określonymi przepisami Unii Europejskiej przedsięwzięć i realizowanych inwestycji, których realizacja jest wspomagana przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej

Powyższe zadania wykonywane są w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, podejmowane wyłącznie na wniosek organów administracji samorządowej lub zainteresowanych podmiotów i miały na celu eliminowanie nieprawidłowości natury sanitarnej już po etapie programowania, planowania, projektowania, realizacji i dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych zlokalizowanych na terenie miasta Kalisz. Planowanie przestrzenne jest ważnym czynnikiem mającym wpływ na jakość życia mieszkańców, umożliwia właściwe lokalizowanie obszarów dla rozwoju przemysłu, usług uciążliwych i hodowli w stosunku do tzw. chronionych obszarów (przeznaczonych na cele mieszkalne, szkoły, itp.). Plany zagospodarowania przestrzennego są uzgadniane na podstawie prognozy skutków wpływu ustaleń planu na środowisko i zdrowie ludzi. W omawianym okresie uzgodniono plan ogólny Miasta Kalisz. Ponadto uzgodniono 1 miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego – Park Tyniec. W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko uzgodniono 2 zakresy i stopnie szczegółowości informacji wymaganej w prognozie oddziaływania na środowisko dla miejscowego planu zagospodarowania Miasta Kalisz (Park Handlowy, Tereny rekreacji Nad Prosną). W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko odstąpiono w 4 przypadkach od uzgodnienia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (dotyczyły zmian w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego: osiedla Dobrzec, zabudowy usługowej na os. Tyniec”, zabudowy usługowej – Huby i Piaszczysta – Wiosenna – część II).

W drodze postanowienia uzgodniono 24 projekty decyzji warunków zabudowy i zagospodarowania terenu dla Miasta Kalisz (np.: budynki handlowo-usługowe, budynki handlowo-usługowo (usług medyczne), budynki mieszkalne z usługami, budynki mieszkalne, budynek ochrony ludności i obrony cywilnej, budynek produkcyjno-magazynowy). W jednym przypadku wydano negatywne postanowienie o niezgodnieniu warunków zabudowy dla budynku mieszkalnego. Państwowy Powiatowy Inspektor w Kaliszu na podstawie art. 65 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2025 r. poz. 1691) w związku z art. 12 ust. 1a pkt 2 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz.U. z 2024 r. poz. 416) przekazał zgodnie z właściwością Wielkopolskiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi 4 projekty decyzji o warunkach zabudowy oraz lokalizacji celu publicznego w zakresie higieny radiacyjnej (np.: linie kablowe niskiego i średniego napięcia (3 szt.), farma fotowoltaiczna).

Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 3 października 2008 r. (Dz.U. z 2024 r. poz. 1112, z późn.zm.) przywołuje Państwową Inspekcję Sanitarną do uzgadniania przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, dla których opracowanie raportu jest obowiązkowe oraz mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których opracowanie raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko może nie być wymagane.

W związku z planowanymi inwestycjami mogącymi potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko wydano 12 opinii sanitarnych, dot. m.in. budynków mieszkalnych (osiedle Tyniec, ul. Celtycka – Słowiańska, ul. Majkowska, ul. Dobrzecka, ul. Pogodna), zakładu odzysku surowców (ul. Metalowców), przepompowni ścieków (ul. Złota), ulic (Sulisławice-Celtycka, Celtycka-Słowiańska), budynku produkcyjno-magazynowego (ul. Batalionów Chłopskich), hali produkcyjnej (ul. Inwestorska), lakierni w zakładzie Pratt & Whitney (ul. Elektryczna).

Opiniowanie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych przedsięwzięć takich jak: stacje uzdatniania wody, oczyszczalnie ścieków, składowanie odpadów, obiekty handlowo-usługowe, zakłady pracy, pozwala na poprawę warunków sanitarno-higienicznych na terenie miasta. Istotnym celem jest dążenie do zagwarantowania, aby projektowane obiekty, w tym szczególnie przemysłowe nie powodowały zagrożenia i uciążliwości dla ludności. W trakcie opiniowania Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kaliszu uzgodnił 9 dokumentacji projektowych, które dotyczyły: przychodni rehabilitacyjnej, ośrodka terapii zajęciowej, budynku usług medycznych, sali zabaw, przedszkola, komory przeładunkowej hurtowni farmaceutycznej, pracowni fizjoterapii dla Wojewódzkiego Szpitala Zespołowego w Kaliszu przy ul. Poznańskiej, pracowni endoskopowej oraz nadbudowy budynku usług medycznych dla Zakładu Opieki Zdrowotnej w Kaliszu przy ul. Zagorzynek. Przy uzgadnianiu dokumentacji projektowej zwracano uwagę na prawidłowe zaprojektowanie układu funkcjonalnego obiektów, instalacji sanitarnych oraz czy zostały spełnione warunki określone w przepisach szczególnych. W związku z prowadzoną działalnością zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wykonano 38 wizji lokalnych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kaliszu dopuścił do użytkowania 38 obiekty budowlane. Były to następujące typy obiektów: spożywcze, lokale gastronomiczne, zakłady fryzjerskie i kosmetyczne, budynki usług medycznych, budynki produkcyjne, budynki magazynowe, budynki handlowo-usługowe, przedszkole, hale magazynowe, hale produkcyjne (np. DINO, ŻABKA, pomieszczenia galwanizerni, hala tenisowa, boiska wielofunkcyjne, akademiki, warsztat samochodowy, budynek administracyjno-dydaktyczny, budynek branżowy Centrum Drewna).

W ramach tych czynności dokonywano szczegółowego przeglądu zrealizowanych obiektów i ich otoczenia pod kątem zgodności z uzgodnioną dokumentacją projektowaną przez tutejszy organ oraz przez rzeczoznawcę ds. sanitarnohigienicznych.

X. WNIOSKI

Stan sanitarny miasta Kalisza jest zadawalający i niestanowiący bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia i życia mieszkańców. W celu dalszej poprawy stanu bezpieczeństwa sanitarnego w powiecie grodzkim należy podobnie jak w latach ubiegłych:

1. Kontynuować zadania związane z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem chorób zakaźnych.
2. Prowadzić nadzór nad realizacją programu obowiązkowych szczepień ochronnych.
3. Sprawować nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa żywnościowego.
4. Prowadzić monitoring suplementów diety, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz środków spożywczych wzbogaconych wprowadzanych po raz pierwszy do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
5. Wzmocnić nadzór nad produktami wprowadzanymi do obrotu mogącymi stanowić zagrożenie dla zdrowia ludzi.
6. Wykonywać analizy mikrobiologiczne próbek żywności pobieranych w ramach urzędowej kontroli i monitoringu, w celu ciągłego nadzoru laboratoryjnego nad bezpieczeństwem żywności.
7. Sprawować bieżący nadzór sanitarny nad bezpieczeństwem zdrowotnym wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, a także wody w kąpieliskach oraz pływalniach.
8. Sprawować bieżący nadzór sanitarny nad obiektami użyteczności publicznej.
9. Prowadzić nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy celem wzmocnienia ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy.
10. Przeciwdziałać narkomanii poprzez monitorowanie i koordynowanie działań w zakresie realizacji polityki państwa w obszarze środków zastępczych.
11. Sprawować nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin, detergentów, prekursorów narkotyków kat. 2 i 3, produktów biobójczych oraz ich stosowaniem w działalności zawodowej.
12. Sprawować nadzór nad warunkami nauczania, wychowania, opieki oraz wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży.
13. Realizować niezbędne czynności zapobiegawcze lub kontrolne w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa sanitarnego.

14. Sprawować zapobiegawczy nadzór sanitarny pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych w nowoprojektowanych lub modernizowanych obiektach, przy realizacji przedsięwzięć oraz ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego powiatu grodzkiego.
15. Inicjować zadania w obszarze edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia zgodnie z potrzebami społeczności lokalnych i aktualną sytuacją epidemiologiczną powiatu grodzkiego.
16. Kontynuować współpracę z wydziałami Urzędu Miasta, władzami samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi celem eliminacji zagrożeń i uciążliwości dla zdrowia i życia ludności.